

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на финансите

ФОНДОВЕТЕ НА ЕС В БЪЛГАРИЯ

Оценка на макроикономическите ефекти
от изпълнението на програмите,
съфинансирани със средства от ЕС

септември 2016 г.

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ	5
1. ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2007–2013 г.	7
1.1 Последваща оценка на въздействието от изпълнението на Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за рибарство за програмен период 2007–2013 г.	8
1.2 Последваща оценка на въздействие от изпълнението на оперативните програми за периода 2007–2013 г.	13
1.2.1 Оперативна програма „Транспорт“	14
1.2.2 Оперативна програма „Околна среда“	16
1.2.3 Оперативна програма „Регионално развитие“	18
1.2.4 Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“	20
1.2.5 Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“	22
1.2.6 Оперативна програма „Административен капацитет“	25
1.2.7 Оперативна програма „Техническа помощ“	26
1.2.8 Програма за развитие на селските райони	28
1.2.9 Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“	30
2. ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2014–2020 г.	33
2.1 Оценка на въздействието на Споразумението за партньорство за периода 2014-2016 г.	33
2.1.1 БВП, цени и външен сектор.....	35
2.1.2 Пазар на труда, производителност и доходи.....	37
2.1.3 Фискална позиция.....	38
2.2 Оценка на въздействието от изпълнението на оперативните програми за периода 2014–2016 г.	38
2.2.1 Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“	38
2.2.2 Оперативна програма „Околна среда“	40
2.2.3 Оперативна програма „Региони в растеж“	42
2.2.4 Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“	44
2.2.5 Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“	46
2.2.6 Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“	47
2.2.7 Оперативна програма „Добро управление“	50
2.2.8 Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“	51
2.2.9 Програма за развитие на селските райони	52
2.2.10Програма за морско дело и рибарство.....	55
ПРИЛОЖЕНИЕ 1	
ЕФЕКТИ ПО ПРИОРИТЕТНИ ОСИ НА ПРОГРАМНИТЕ ДОКУМЕНТИ ЗА ПЕРИОДА 2007–2013 г.	57
ПРИЛОЖЕНИЕ 2	
ЕФЕКТИ ПО ПРИОРИТЕТНИ ОСИ НА ПРОГРАМНИТЕ ДОКУМЕНТИ ЗА ПЕРИОДА 2014–2020 г.	62

Списък на използваните съкращения

БВП	Брутен вътрешен продукт
БНБ	Българска народна банка
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДФЗ	Държавен фонд „Земеделие“
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕК	Европейска комисия
екв. ж.	Еквивалентни жители
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЕФР	Европейски фонд за рибарство
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение
МСП	Малки и средни предприятия
МФ	Министерство на финансите
НСИ	Национален статистически институт
ОП	Оперативна програма
ОПОР	Обща политика в областта на рибарството
п.п.	Процентни пункта
УО	Управляващ орган
ХИПЦ	Хармонизиран индекс на потребителските цени

ВЪВЕДЕНИЕ

След официалното си присъединяване към Европейския съюз (ЕС) на 1 януари 2007 г. България получи достъп до значителен по размер финансов ресурс по линия на структурните фондове и инструментите в областта на селското стопанство и рибарството. Страната има възможност да използва тези средства за преодоляване на значителното си изоставане по отношение на общо икономическо развитие, състояние на инфраструктурата и жизнен стандарт. Помощта от ЕС придоби особена важност в периода на икономическа криза, рефлектираща в силно ограничени публични и частни инвестиции, когато еврофондовете бяха основен източник за реализиране на инвестиции в икономиката, както и за създаване и запазване на работни места.

Основната цел на настоящия доклад е да направи оценка на макроикономическите ефекти от инструментите на ЕС в България. В първата част на изложението са маркирани постигнатите резултати в областта на усвояването на еврофондовете през първия за страната програмен период (2007–2013 г.) и е оценено въздействието им върху основни макроикономически показатели. Тази оценка е направена с помощта на иконометричния модел СИБИЛА, версия 2.0¹, позволяващ анализ на последствията от поява на макроикономически шок (вливането на европейските средства в икономиката), при разграничаване на ефекти от страна на търсенето (с по-краткосрочен характер) и такива от страна на предлагането (от средно- и дългосрочно естество). Ефектите са оценени като разлика между функционирането на икономиката при базисен (в който е предположено, че икономиката не е получавала средствата от ЕС) и алтернативен (в който са отразени влезлите в икономиката средства от ЕС) сценарии. На следващо място са щрихирирани макроикономическите ефекти от изпълнението на отделните програми, съфинансирани със средства от ЕС. Документът продължава с оценка на Министерството на финансите – разработена с инструмента СИБИЛА 2.0 – за въздействието от усвоените до момента средства по линия на Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) през програмния период 2014–2020 г., като отново ефектите са декомпозирани по отделни оперативни програми. В приложение са представени оценките на модела СИБИЛА 2.0 за генерираните ефекти на ниво приоритетна ос по всички оперативни програми за двата програмни периода.

Оценката на въздействието от изпълнението на програмите, съфинансирани със средства от ЕС през първия за страната програмен период (2007-2013 г.), включва както краткосрочни, така и някои средносрочни ефекти. Трябва специално да се отбележи, че доколкото оценката е направена към края на 2016 г., в нея не са отразени част от средносрочните ефекти, както и дългосрочните такива, за пълното проявление на които е необ-

---

¹ От англ. Simulation model of Bulgaria's Investment in Long-term Advance – SIBILA, за информация относно модела вж. карето на стр. 7-8; за повече информация, вклч. подробно описание на модела, вж. <http://www.eufunds.bg/normativna-baza-2/rakovodstva/ikonometrighen-model>

ходимо да бъде разглеждан доста по-дълъг хоризонт. Тази уговорка важи в още по-голяма степен за оценката на въздействието от изпълнението на програмите, съфинансирани със средства от ЕС през втория за страната програмен период (2014-2020 г.), при която са представени единствено краткосрочни ефекти.

И двете направени оценки включват както преките ефекти от направените интервенции, така и косвените въздействия от тях. Така например, при оценка на ефектите върху заетостта, освен стойностите на директно създадените работни места, са взети предвид и оценките на модела СИБИЛА 2.0 за косвено генерирана заетост, която е реализирана по няколко различни направления – в резултат на повишаването на качеството на човешкия капитал, подобряването на бизнес средата, по-високото търсене на работна ръка и т.н. В общия случай, преките ефекти са с по-краткосрочен характер и проявяват тенденция на постепенно отшумяване, докато при косвените ефекти, имайки по-дългосрочен характер, се наблюдава обратната тенденция. ▼

1. ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2007–2013 г.

През първия за страната програмен период (2007–2013 г.) бе получен достъп до средства в размер на 9.4 млрд. евро², предназначени за съфинансиране на 9 програми. Към 30 юни 2016 г. усвоените средства от европейските фондове³ възлизат на над 9 млрд. евро, като степента на усвояване достига 96.6%.

Табл. 1: Бюджет и финансово изпълнение към 30.06.2016 г. на програмите, съфинансирани със средства от ЕС за програмен период 2007–2013 г., млн. евро

Програма	Общ бюджет	в т.ч. за сметка на ЕС	Отн. дял от общата помощ на ЕС	Финансово изпълнение	в т.ч. за сметка на ЕС	Степен на усвояване
Транспорт	2 003.5	1 624.5	17.3%	1 769.4	1435.4	88.4%
Околна среда	1 800.7	1 466.4	15.6%	1 854.9	1509.0	102.9%
Регионално развитие	1 601.3	1 361.1	14.5%	1 649.7	1402.6	103.1%
Развитие на конкурентоспособността на българската икономика	1 162.2	987.9	10.5%	1 136.5	966.0	97.8%
Техническа помощ	56.8	48.3	0.5%	58.9	50.1	103.7%
Развитие на човешките ресурси	1 213.9	1 031.8	11.0%	1 192.9	1014.0	98.3%
Административен капацитет	180.8	153.7	1.6%	183.3	155.8	101.4%
Развитие на селските райони	3 278.8 ⁴	2 642.2	28.1%	3 075.4	2477.9	93.8%
Развитие на сектор „Рибарство“	101.2	75.9	0.8%	83.5	63.1	83.2%
Общо	11 399.1	9 391.8	100.0%	11 004.4	9073.9	96.6%

Източник: ОП, ИСУН, ДФЗ; изчисления МФ

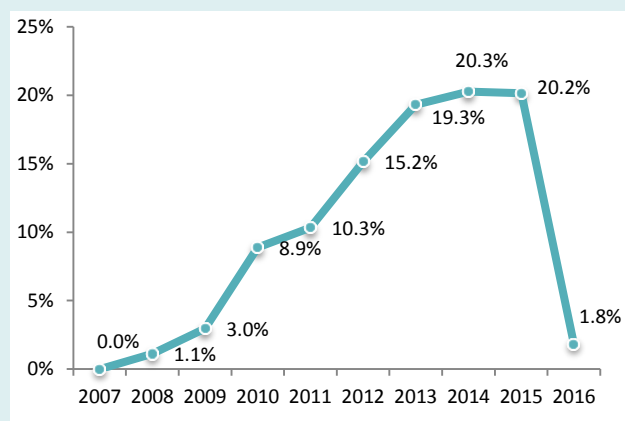
² В анализа не са включени средствата, които страната получи по първия стълб на Общата селскостопанска политика на ЕС, както и средствата за изпълнение на програмите за териториално сътрудничество. Първите представляват основно директни плащания, които не са пряко обвързани с необходимост от извършване на насрещни инвестиции. Програмите за териториално сътрудничество се изпълняват на териториите на няколко държави, което затруднява отчитането на ефектите само за страната.

³ За целите на анализа под усвоени средства от ЕС се разбира онази част от изплатените на крайните получатели на помощта сума, която е възстановима от Европейската комисия по смисъла на съответните регламенти на ЕС.

⁴ Бюджетът на Програмата за развитие на селските райони е увеличен с получените средства по Европейския план за икономическо възстановяване.

Степента на усвояване на средствата от ЕС нараства при постоянно ускоряване през целия разглеждан период паралелно с изграждания административен капацитет във всички засегнати страни, в т.ч. управляващи органи (УО) на оперативните програми, междинни звена и бенефициенти. Следва да се отбележи, че над 60% от всички привлечени в икономиката средства с източник бюджета на ЕС са усвоени в периода 2013-2015 г. По същество това би следвало да означава, че всяка оценка на въздействието, която замерва представянето на икономиката към юни 2016 г., ще подценява значително средносрочните и дългосрочните ефекти от направените интервенции.

Фиг. 1: Ритмичност* на усвояване на средствата от ЕС по години (%)

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания

Източник: ИСУН

1.1 Последваща оценка на въздействието от изпълнението на Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за рибарство за програмен период 2007–2013 г.

В таблицата по-долу е представена оценката на въздействието на европейските фондове върху основни макроикономически показатели за периода 2007– юни 2016 г., разработена с модела СИБИЛА, версия 2.0.

Иконометричен модел СИБИЛА 2.0. – основни характеристики

Целта на иконометричния модел СИБИЛА е оценка на ефектите от ЕСИФ върху основни макроикономически показатели. Моделът СИБИЛА 2.0 представлява цялостна актуализация на версия 1.0, създадена през 2011 г. В приложното поле на модела са включени (за разлика от оригиналния модел СИБИЛА 1.0) и средствата от ЕС по линия на Общата селскостопанска политика и Общата политика в областта на рибарството.

Основни разлики между версии 1.0 и 2.0 на модела

СИБИЛА 1.0 е базирана на допускания за икономическото развитие от началото на 2011 г. и отраслова структура на икономиката от 2005 г. СИБИЛА 2.0 е базирана на актуална информация за икономическото развитие на база ревизирани данни на НСИ и БНБ и официални прогнози на международните институции, както и на отраслова структура на икономиката от 2011 г.;

В СИБИЛА 2.0 всички икономически зависимости са калибрирани и специфицирани отново, за да отразяват по-адекватно настъпилите промени в социално-икономическата среда, пазарите и новите данни, които към момента на изграждане на СИБИЛА 1.0 не са съществували, напр. СИБИЛА 2.0 отразява по-точно субсидираната заетост по линия на еврофондовете.

Резултатите от оценките, направени с двете версии на модела, не са сравними!

Входни данни

Моделът СИБИЛА 2.0 изисква разпределянето на разходите (ЕСИФ и съответното национално съфинансиране) по основни икономически категории. Икономическите категории, използвани в случая, кореспондират изцяло с рамката на изградения модел и включват следните категории на съвкупното предлагане (производствени фактори):

Капитал – разходи за придобиване на машини, оборудване, сгради и т.н.;

Технологии – разходи за научно-развойна дейност, технологично развитие, информационно-комуникационни технологии, както и такива за повишаването на качеството на средата и производителността в публичния и частния сектор (в т.ч. обмяна на опит и обща факторна производителност);

Човешки капитал – разходи за обучения на заети и безработни, както и тези, повишаващи качеството и нивото на образование;

Труд – разходи за включването в работната сила на лица, които до този момент не са били икономически активни, както и разходи за разкриването на нови работни места;

Инфраструктурен капитал – разходи за изграждане на нова и възстановяване на съществуваща инфраструктура (в т.ч. пътна, свързана с опазване на околната среда, енергийна, в т.ч. свързана с енергийна ефективност и адаптацията към изменението на климата и превенцията и управлението на риска, градска, културна, спортна и т.н.).

Ограничения, които следва да се имат предвид при използването на модела СИБИЛА 2.0

Тъй като моделът СИБИЛА 2.0 (както и предходната му версия) е симулационен, а не прогностичен модел, релевантни за разглеждане са не толкова абсолютните стойности на получените показатели, а относителните различия в техните реализации в различните сценарии за развитие. Конкретно в текущия контекст е важно да се разглеждат относителните разлики в стойностите на съответните макроикономически показатели, измерени в проценти, при наличието и при отсъствието на дадена интервенция, състояща се в изразходването на определени средства от ЕСИФ (в т.ч. националното съфинансиране).

Използването на модела СИБИЛА 2.0 за взимането на решения относно икономическата политика следва да бъде правено предпазливо и в комбинация с други инструменти като изследвания, проучвания, експертна оценка, натрупан опит и т.н. При взимането на решения относно приоритизирането на дадена категория публични разходи следва да се вземат предвид и други въздействия като социално отражение, въздействие върху околната среда и т.н.

Табл. 2: Ефекти от изпълнението на инвестиционните разходи по линия на европейските фондове за програмен период 2007–2013 г.

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	11.5%
Износ на стоки и услуги	1.7%
Внос на стоки и услуги	7.8%
Текуща сметка, % от БВП	-1.4 п.п.
Частно потребление	13.9%
Частни инвестиции	22.3%
Заетост (15-64 г.), хил.	15.2%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-6.5 п.п.
Средна работна заплата	14.9%
Инфлация по ХИПЦ	4.6%
Бюджетен баланс, % от БВП	2.1п.п.

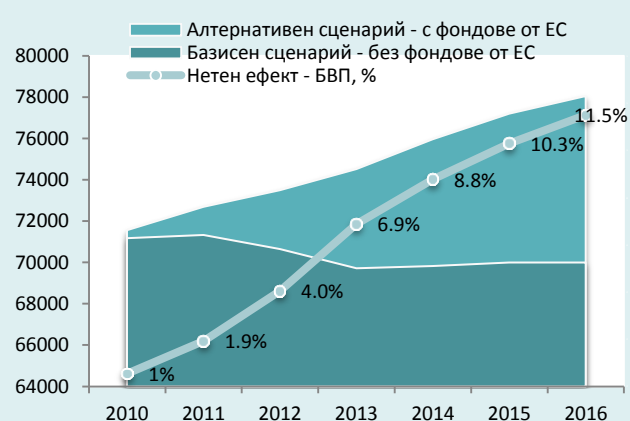
Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

Общият ефект върху добавената в икономиката стойност от реализираните инвестиции е подчертано положителен, като се изразява в кумулативно нарастване от 11.5% на БВП към края на 2016 г. над базисния сценарий при липса на средства от ЕС. Това се дължи основно на положителните ефекти от правителствените разходи върху производството в страната, а оттам и върху индуцираните промени в частното потребление и инвестиции.

Един от най-важните ефекти от усвояването на средствата от ЕС в страната, със силно положително дългосрочно въздействие върху българската икономика, е кумулативното нарастване на обема на частните инвестиции – с 22.3% към края на 2016 г. спрямо сценария, в който отсъстват интервенциите по линия на фондовете от ЕС. Увеличението произтича от факта, че голяма част от мерките по оперативните програми са предназначени именно за инвестиционна дейност. Също така, инвестициите, финансирани със средства от европейските фондове, водят до допълващи инвестиции със собствени средства от страна на бизнеса. Нарастването на частните инвестиции гарантира разширяването на капиталовата база на икономиката и е ключов фактор за дългосрочен и устойчив икономически растеж.

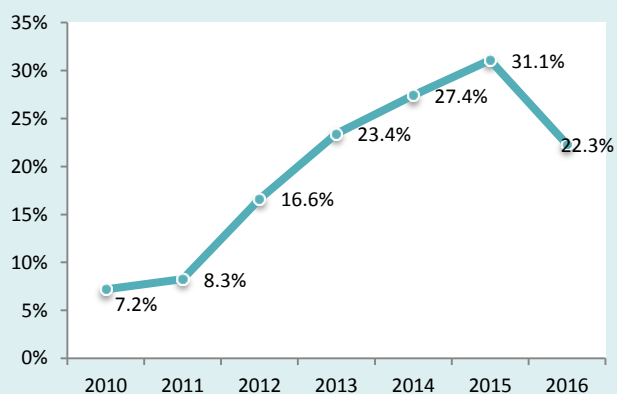
Друг положителен ефект от изключителна важност за икономиката на страната е приносът на еврофондовете за намаляване на безработицата и увеличение на заетостта. Съгласно направените оценки, в резултат на усвояването на средствата от ЕС към края на 2016 г. коефициентът на безработица в страната ще бъде с 6.5 процентни пунк-

Фиг. 2: БВП по цени от 2010 г., млн. лв.

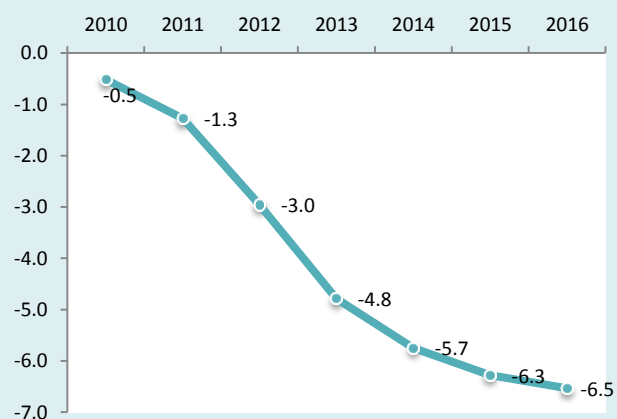
Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

Фиг. 3: Нетен ефект върху частните инвестиции

Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

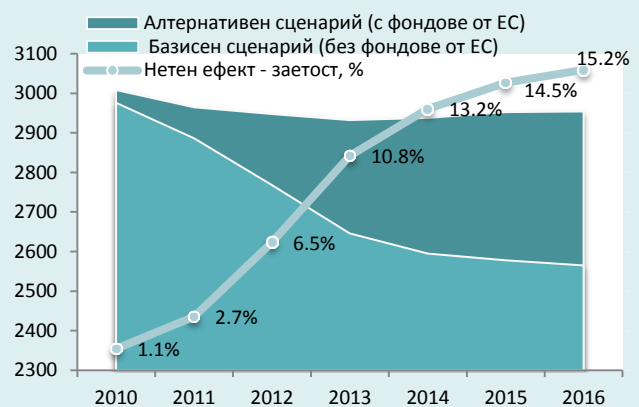
Фиг. 4: Нетен ефект върху безработицата, п.п

Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

та по-нисък отколкото би бил без притока на тези средства. В същото време, броят на заетите лица в икономиката ще се увеличи с 15.2% към края на 2016 г. спрямо сценария при липса на средства от ЕС (което означава близо 390 хил. заети повече).

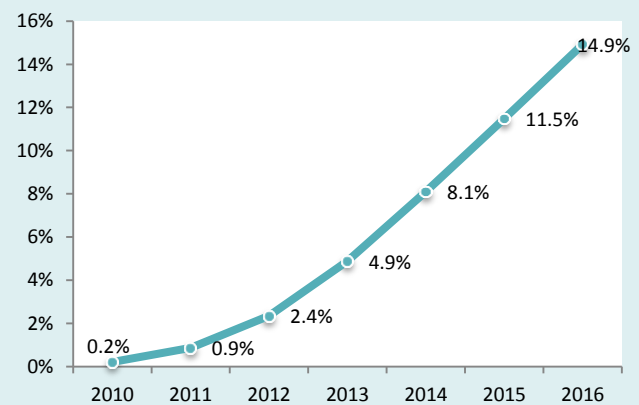
Фиг. 5: Брой заети (15-64), хил. души

Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

Повишеното търсене на труд вследствие на усвояването на средствата от ЕС е оказало благоприятно въздействие и върху равнището на заплащане в страната. Към края на 2016 г. кумулативното увеличение на средната работна заплата в сравнение със сценария, в който не присъстват еврофондовете се очаква да достигне 14.9%.

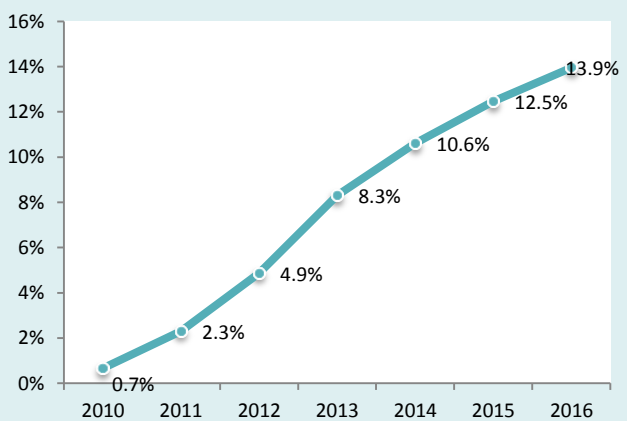
Фиг. 6: Нетен ефект върху средната работна заплата

Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

Увеличението на заплащането е един от факторите (заедно с нарастването на производството и заетостта), които обясняват и положителната динамика на частното потребление. Кумулативно към края на 2016 г. то ще бъде по-високо с 13.9% в сравнение със сценария без еврофондове.

Фиг. 7: Нетен ефект върху частното потребление

Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

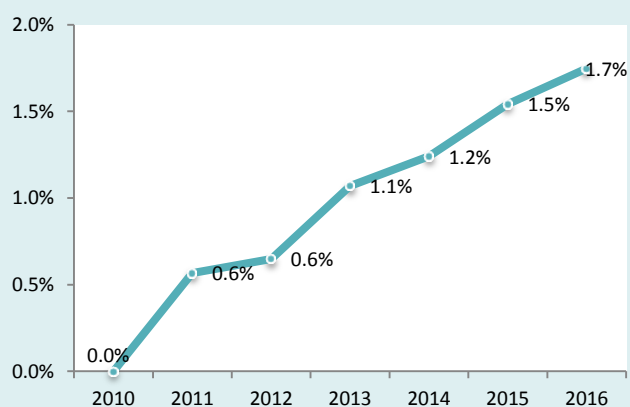
Благоприятно въздействие на европейските средства се наблюдава и по отношение на конкурентоспособността на българската икономика, изразяващо се в нарастване на експортния потенциал на предприятията. В края на 2016 г. износът на България ще бъде по-висок с 1.7% спрямо варианта, в който евросредствата отсъстват. Нарастването на експортния потенциал е ефект с дългосрочно действие, чието проявление се очаква да продължи и далеч след прекратяването на прякото изразходване на средства по оперативните програми. То е свързано с подобряването на количеството и качеството на производствените фактори, а това от своя страна води като следствие повишаване на дългосрочния икономически растеж на страната.

Ускореният темп на инвестиране в българската икономика, както по линия на частния, така и по линия на публичния сектор, е довел и до ускоряване на нарастването на обема на вноса. Причината за това се крие във факта, че местният пазар все още не притежава възможности за производство и предлагане на съответните инвестиционни стоки. Към края на 2016 г. кумулативното нарастване на обема на вноса, породено от изпълнението на програмите, съфинансирани със средства от ЕС, се очаква да възлезе на 7.8%.

Подобряването на макроикономическия потенциал на страната вследствие на усвояването на средствата от ЕС се очаква да доведе в дългосрочен план и до създаване на производства, чиято продукция може да замести вноса.

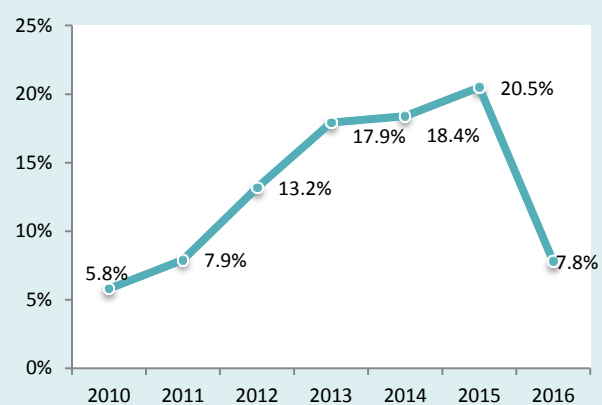
По-бързото нарастване на вноса спрямо износа има съответното отражение

Фиг. 8: Нетен ефект върху износа

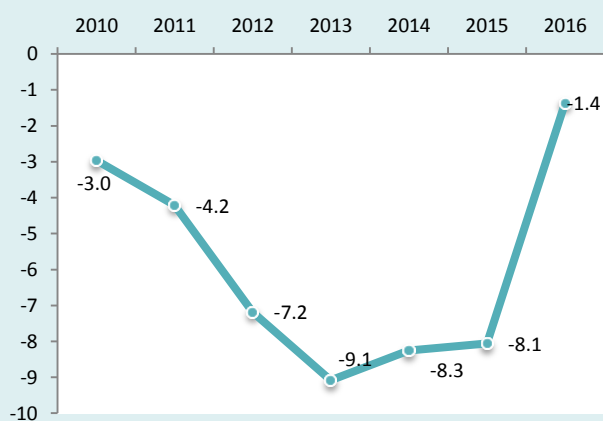
Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

Фиг. 9: Нетен ефект върху вноса

Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

Фиг. 10: Нетен ефект върху текущата сметка на платежния баланс, % от БВП, п.п.

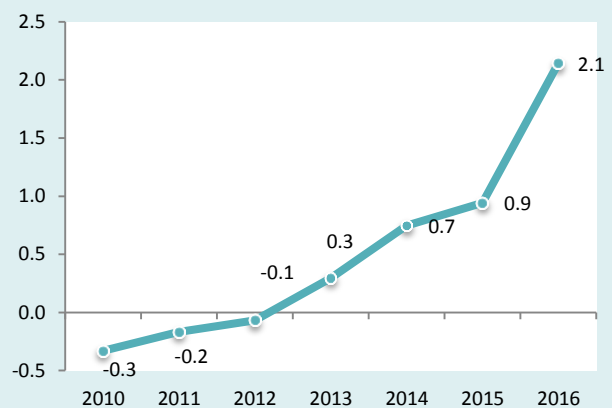
Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

и върху салдото на текущата сметка на платежния баланс. Към края на 2016 г. натрупаното влошаване на този показател ще бъде в размер на 1.4 процентни пункта от БВП в сравнение със сценария без средства от ЕС. Подобряването на местната производствена база, в т. ч. и на потенциала за експорт, в дългосрочен план се очаква да доведе до подобряване и на този показател.

Като цяло влиянието на европейските средства върху състоянието на публичните финанси е положително. В резултат на усвояването им приходите в държавния бюджет под формата на нараснали данъчни постъпления надминават разходите, свързани с усвояването на средствата от ЕС, като например осигуряването на съфинансиране за някои от проектите.

Към края на 2016 г. натрупаният положителен ефект върху бюджетния баланс ще бъде в размер на 2.1 процентни пункта от БВП. И при този показател се очаква положителното влияние да се запази и в дългосрочен аспект, тъй като повишеният производствен потенциал, по-високата заетост и по-високите доходи предполагат по-високи стойности на базата за данъчно облагане, а оттам и по-високи приходи на фиска.

Фиг. 11: Нетен ефект върху бюджетния баланс, % от БВП, п.п.

Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

1.2 Последваща оценка на въздействие от изпълнението на оперативните програми за периода 2007–2013 г.

Въздействието на европейските средства върху икономиката на страната може да бъде разглеждано и по отделни оперативни програми (ОП), като за целта оценените с модела СИБИЛА 2.0 ефекти се декомпонират по съответните ОП. Следва да се отбележи, че резултатите от директното сравнение на така оценените ефекти по различните ОП могат да бъдат подвеждащи и съответно тълкуването им следва да се извършва предпазливо. Това е така поради редица причини, сред които:

- Размерът на ефектите е в пряка зависимост от обема на финансиране, който е различен по различните ОП;
- Отделните ОП са насочени като влияние към различни фактори на икономическия растеж (инфраструктура, човешки капитал, технологичното равнище и т.н.). Инвестициите в едни фактори водят да осезаеми икономически ефекти в краткосрочен план, докато при инвестициите в други фактори се наблюдават по-дългосрочни влияния върху икономиката;
- Икономическата теория и стопанската история не съдържат явни свидетелства за това кой е най-важният фактор за икономическия растеж, така че в него да се инвестира

с предимство. Напротив, установено е, че всеки един от факторите за икономически растеж има своята ключова роля, съответно подценяването на който и да е фактор би затруднило силно функционирането на икономиката;

- Чрез модела няма възможност да се отчете ефективността на изразходване на средствата по различните проекти и програми.

В обобщение, използването на модела СИБИЛА 2.0 за взимането на решения относно икономическата политика следва да бъде правено предпазливо и в комбинация с други инструменти като изследвания, проучвания, експертна оценка, натрупан опит и т.н. Резултатите относно въздействието на европейските средства върху икономиката на страната, получени като резултат от модела СИБИЛА 2.0, не могат да послужат директно като база за взимане на решения относно ефективността и целесъобразността на изразходването на тези средства, както и за преразпределението им към други области и сфери, при които се получават по-високи ефекти. При обмислянето на решения за пренасочване на средства от ЕС, следва да се има предвид също така и необходимостта от допълване и синергия между изразходваните средства, като следва да се отчетат и други важни аспекти на социално-икономическото развитие като например постигане на цели относно намаляване на бедността, социалното неравенство, посока на въздействие върху околната среда – съхранение на важни природни ресурси или необходимост от ограничаване на негативно въздействие върху природата, и т.н.

1.2.1 Оперативна програма „Транспорт“

ОП "Транспорт" за периода 2007–2013 г. е одобрена от Европейската комисия на 7.11.2007 г. Общият бюджет на програмата е 2 003 481 166 евро, от които 1 624 479 623 евро са принос на ЕС, представляващи 17.3% от общата помощ на ЕС за България през първия програмен период.

Табл. 3: Бюджет на ОП „Транспорт“, евро

Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Развитие на железопътната инфраструктура по Транс-европейските и основните национални транспортни оси	580 000 000	464 000 000	116 000 000
Развитие на пътната инфраструктура по Транс-европейските и основните национални транспортни оси	989 587 365	791 669 892	197 917 473
Подобряване на интермодалността при превоза на пътници и товари	211 093 801	179 429 731	31 664 070
Подобряване на условията за корабоплаване по морските и вътрешно-водни пътища	156 850 000	133 322 500	23 527 500
Техническа помощ	65 950 000	56 057 500	9 892 500
ВСИЧКО	2 003 481 166	1 624 479 623	379 001 543

Източник: ОП „Транспорт“

Към 30 юни 2016 г. реално изплатените средства по програмата възлизат 1 769 385 701 евро⁵, в т.ч. 1 435 379 870 евро⁶ за сметка на ЕС. Финансовото изпълнение на програмата достига 88.4%. По ОП "Транспорт" 2007–2013 г. не е регистрирана загуба на средства от предходни години.

ОП „Транспорт“ е една от трите оперативни програми за периода 2007–2013 г., която е концентрирана изключително върху инвестиции в развитие на инфраструктурата и в частност – транспортната инфраструктура. Представените по-долу ефекти отразяват предимно краткосрочните и до известна степен средносрочните влияния на програмата върху развитието на икономиката, като следва да се има предвид, че в дългосрочен план ще се наблюдава значително допълнително положително въздействие.

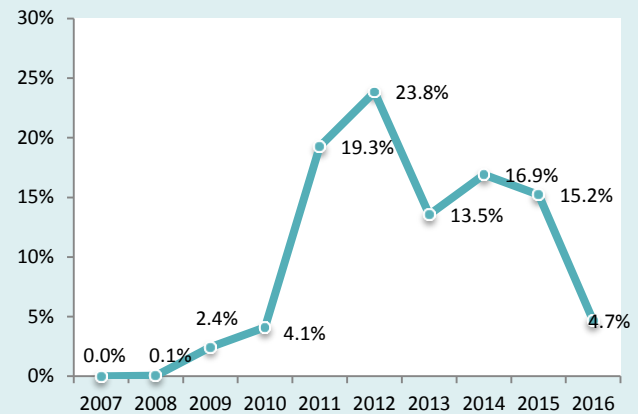
Инвестициите в транспортна инфраструктура в краткосрочен план се отразяват в посока на увеличение на заетостта във връзка с

необходимостта от ангажиране на работна сила за изграждането на съответните инфраструктурни обекти, което от своя страна индуцира и допълнителни ефекти върху временно намаляване на броя на безработните, а нарастването на търсенето на труд има и известно положително въздействие върху средната заплата и съответно частното потребление.

Увеличената икономическа активност в резултат на изграждането на транспортната инфраструктура от своя страна допринася за увеличение на брутния вътрешен продукт, като повишеното междинно потребление се отразява в повишено търсене на стоки и услуги от други сектори на икономиката, като например сектор „Строителство“. Това от своя страна води и до увеличение на частните инвестиции. Приносът на програмата върху нарастването на цените е сравнително скромно, имайки предвид умерените ефекти по линия на средната работна заплата и частните инвестиции.

В краткосрочен и средносрочен план търсенето на инвестиционни стоки се отразява съществено върху вноса, тъй като поради факта, че страната се характеризира с малка отворена икономика, съществена част от необходимите за изграждането на транспортната инфраструктура суровини и инвестиционни стоки са внесени от външни пазари. Както в краткосрочен, така и в дългосрочен план от изпълнението на ОП „Транспорт“ се наблюдава положителното ѝ отражение върху бюджетния баланс, като отрицателният ефект поради необходимостта от осигуряване на съфинансиране на реализираните проекти е по-малък от ползите от подобряването на условията за бизнес в страната. Подобреният достъп до различните населени места в страната допринася и за по-равномерно разпределение на инвестициите и създава условия за по-

Фиг. 12: Ритмичност* на усвояване на средства по ОП „Транспорт“

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ИСУН

⁵ Източник: ИСУН.

⁶ Източник: ИСУН.

балансиран икономически растеж. Това от своя страна се отразява и в подобряване на конкурентните позиции, съответно в увеличение на износа и положителен принос към държавния бюджет.

Табл. 4: Ефекти от изпълнението на ОП „Транспорт“

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	1.2%
Износ на стоки и услуги	0.04%
Внос на стоки и услуги	1.1%
Текуща сметка, % от БВП	-0.4 п.п.
Частно потребление	1.4%
Частни инвестиции	2.4%
Заетост (15-64 г.), хил.	1.2%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.6 п.п.
Средна работна заплата	0.9%
Инфлация по ХИПЦ	0.4%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.2 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

1.2.2 Оперативна програма „Околна среда“

ОП "Околна среда" за периода 2007–2013 г. е одобрена от Европейската комисия на 7.11.2007 г. Общият бюджет на програмата е 1 800 748 085 евро, от които 1 466 425 481 евро са принос на ЕС, представляващи 15.6 % от общата помощ на ЕС за България през програмен период 2007–2013 г.

Табл. 5: Бюджет на ОП „Околна среда“, евро

Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води и подобряване качеството на атмосферния въздух	1 284 207 841	1 027 366 273	256 841 568
Подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци	366 743 574	311 732 038	55 011 536
Опазване и възстановяване на биоразнообразието	103 308 048	87 811 841	15 496 207
Техническа помощ	46 488 622	39 515 329	6 973 293
ВСИЧКО	1 800 748 085	1 466 425 481	334 322 604

Източник: ОП "Околна среда"

Към 30 юни 2016 г. реално изплатените средства по програмата възлизат на 1 854 872 272 евро⁷, в т.ч. 1 508 990 234 евро⁸ за сметка на ЕС. Финансовото изпълнение на програмата достига

⁷ Източник: ИСУН.

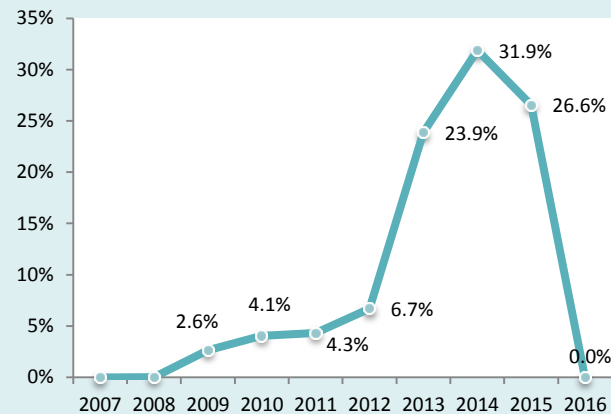
⁸ Източник: ИСУН.

102.9%⁹. При изпълнението на програмата е регистрирана загуба на средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) на обща стойност 71 045 804 евро за 2013 и 2014 г.

Ефектите, характерни за инфраструктурните инвестиции, се наблюдават и по линия на усвояване на средствата от ОП „Околна среда“, която е насочена основно към подобряване на екологичната инфраструктура в страната. При нея е налице краткосрочно и средносрочно положително влияние върху пазара на труда, посредством създаване на временна заетост в сектор „Строителство“ и съответно увеличение на добавената стойност в този сектор. Косвено се наблюдава също така и увеличено търсене, свързано с изграждането на екологична инфраструктура, в други сектори на икономиката и съответно нарастване на частните инвестиции.

Фиг. 13: Ритмичност* на усвояване на средства по ОП „Околна среда“

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ИСУН

В краткосрочен и средносрочен план строителството на екологична инфраструктура е довело и до необходимост от допълнителен внос на инвестиционни стоки и суровини, които не са били предлагани от български производители и същевременно са били необходими за изграждането на съответните съоръжения. Положителният ефект върху износа на тази програма се проявява предимно в дългосрочен план индиректно чрез създаване на по-добри условия за бизнес и подобряване на качеството на живот в населените места, а оттам и нарастване на производството в страната и подобряване на конкурентните позиции на българските фирми. В резултат на направените инвестиции значително се е подобрил потенциалът на някои населени места за привличане на инвестиции в областта на туризма, както и за увеличение на броя на посещаващите ги туристи.

Инвестициите в екологична инфраструктура ще повлияят положително и върху разширяването на едно сравнително ново направление в икономиката – т. нар. зелена икономика. По този начин ще бъде стимулирано например развитието на различни сектори свързани с преработката на отпадъци, а изграждането на водна инфраструктура и пречиствателни съоръжения ще доведе до значителни икономии на водни ресурси.

В краткосрочен и средносрочен план разходите, свързани със съфинансиране на дейности по оперативната програма ще са по-малко от индуцираното нарастване на приходите в държавния бюджет, като по този начин нетният ефект от оперативната програма върху бюджета, оценен към 2016 г., се очаква да бъде слабо положителен. В дългосрочна перспектива увеличената икономическа активност, косвено свързана с използването на изградената инфраструктура, ще

⁹ Реално изплатените средства по програмата надхвърлят 100% съгласно условията на РМС № 682 от 2015 г.

рефлектира в допълнително повишаване на бюджетните приходи, което ще означава и засилване на положителния нетен ефект върху бюджета.

Табл. 6: Ефекти от изпълнението на ОП „Околна среда“

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	1.2%
Износ на стоки и услуги	0.1%
Внос на стоки и услуги	0.9%
Текуща сметка, % от БВП	0.03 п.п.
Частно потребление	1.5%
Частни инвестиции	2.8%
Заетост (15-64 г.), хил.	1.2%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.6 п.п.
Средна работна заплата	0.7%
Инфлация по ХИПЦ	0.3%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.3 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

1.2.3 Оперативна програма „Регионално развитие“

ОП "Регионално развитие" за периода 2007–2013 г. е одобрена от Европейската комисия през месец ноември 2007 г. Общият бюджет на програмата е 1 601 274 759 евро, от които 1 361 083 545 евро са принос на ЕС, представляващи 14.5% от общата помощ на ЕС за България през програмен период 2007–2013 г.

Табл. 7: Бюджет на ОП „Регионално развитие“, евро

Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Устойчиво и интегрирано градско развитие	839 067 973	713 207 777	125 860 196
Регионална и местна достъпност	400 318 689	340 270 886	60 047 803
Устойчиво развитие на туризма	218 093 623	185 379 580	32 714 043
Местно развитие и сътрудничество	89 671 387	76 220 679	13 450 708
Техническа помощ	54 123 087	46 004 623	8 118 464
ВСИЧКО	1 601 274 759	1 361 083 545	240 191 214

Източник: ОП „Регионално развитие“

Към 30 юни 2016 г. реално изплатените средства по програмата възлизат на 1 649 659 819 евро¹⁰, в т.ч. 1 402 604 110 евро¹¹ за сметка на ЕС. Финансовото изпълнение на програмата достига 103.1%¹².

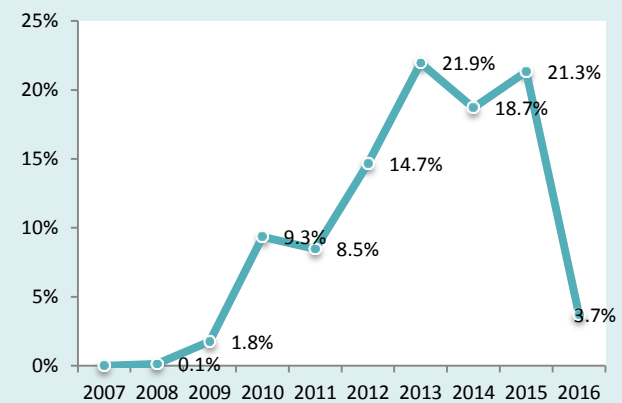
¹⁰ Източник: ИСУН.

ОП „Регионално развитие“ е третата програма, интервенциите по която са преобладаващо насочени към изграждане на инфраструктурни обекти. Ето защо при нея се наблюдава структура на въздействието на направените интервенции върху основните макроикономически показатели в краткосрочен и дългосрочен план, характерни за този тип инвестиции. Поради специфичния характер тези програми, голяма част от ефектите, породени от изграждането на съответната инфраструктура, се наблюдават далеч след реализацията на инвестициите. В краткосрочен и средносрочен план в резултат на ОП „Регионално развитие“ се наблюдава увеличаване на брутната продукция и добавената стойност в сектор „Строителство“, което е съпроводено с по-висока заетост, съответно временно намаляване на безработицата, както и известен принос към повишаване на средната работна заплата в резултат на увеличеното търсене на работници, което рефлектира и във временен ръст на частното потребление.

Необходимостта от внос на някои от влаганите в производството суровини и инвестиционни стоки е довела до известно увеличение на вноса над очакваните му нива при липса на инвестиции по линия на ОП „Регионално развитие“. Същевременно, реализираните интервенции имат слаб незабавен ефект върху износа на страната, въпреки че – както вече бе споменато – в дългосрочен план се очаква принос на оперативната програма и за подобряването на този показател. Поради тази причина към 2016 г. нетният ефект върху текущата сметка на платежния баланс е леко отрицателен.

Програмата има известен принос към увеличаване на ценовото равнище в страната, предвид ефектите ѝ върху частното потребление и частните инвестиции. В процеса на изпълнение на оперативната програма, индуцираното увеличение на бюджетните приходи е малко по-голямо от наблюдавания растеж на разходите на държавния бюджет, което резултира в положителен нетен принос на програмата по отношение на бюджетното салдо, като в дългосрочна перспектива нетният ефект от ОП „Регионално развитие“ ще е изразено положителен, предвид подобрената бизнес среда и създадените предпоставки за дългосрочен, устойчив и регионално по-балансиран растеж.

Фиг. 14: Ритмичност* на усвояване на средства по ОП „Регионално развитие“

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ИСУН

¹¹ Източник: ИСУН.

¹² Реално изплатените средства по програмата надхвърлят 100% съгласно възможностите предоставени за програмата от РМС № 500 от 23 август 2015 г.

Табл. 8: Ефекти от изпълнението на ОП „Регионално развитие“

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	1.1%
Износ на стоки и услуги	0.1%
Внос на стоки и услуги	1.0%
Текуща сметка, % от БВП	-0.2 п.п.
Частно потребление	1.3%
Частни инвестиции	2.3%
Заетост (15-64 г.), хил.	1.1%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.5 п.п.
Средна работна заплата	0.8%
Инфлация по ХИПЦ	0.3%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.2 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

1.2.4 Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“

ОП "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" за периода 2007–2013 г. е одобрена от Европейската комисия с Решение С (2007) 4500 на 26 септември 2007 г. Общият бюджет на програмата е 1 162 215 551 евро, от които 987 883 219 евро са принос на ЕС, представляващи 10.5% от общата помощ на ЕС за периода 2007–2013 г.

Табл. 9: Бюджет на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“, евро

Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационни дейности	243 201 016.00	206 720 864.00	36 480 152.00
Повишаване ефективността на предприятията и насърчаване развитието на бизнес средата	501 752 771.00	426 489 856.00	75 262 915.00
Финансови ресурси за развитие на предприятия	349 790 412.00	297 321 850.00	52 468 562.00
Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика	35 621 346.00	30 278 144.00	5 343 202.00
Техническа помощ	31 850 006.00	27 072 505.00	4 777 501.00
ВСИЧКО	1 162 215 551	987 883 219	174 332 332

Източник: УО на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“

Към 30 юни 2016 г. реално изплатените средства по програмата възлизат на 1 136 459 812 евро¹³, в т.ч. 965 990 839 евро¹⁴ за сметка на ЕС. Финансовото изпълнение на програмата достига 97.8%.

¹³ Източник: ИСУН.¹⁴ Източник: ИСУН.

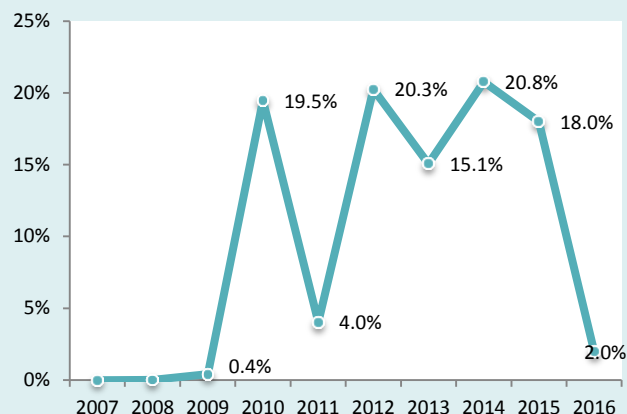
ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ е пряко насочена към подобряване на конкурентните позиции на българските предприятия. Ефектите от реализираните инвестиции при нея се проявяват по-бързо от програмите, при които са налице преобладаващо инвестиции в инфраструктура. В програмата преобладават основно инвестиции за технологично обновление и иновации, както и за изграждане на иновационна инфраструктура, като голяма част от ефектите по тази линия са непосредствени и се проявяват още в краткосрочен план. В резултат на изпълнението на програмата частните

инвестиции са с 2.2% по-високи отколкото биха били без изпълнението на мерките по нея. В дългосрочен план ще се наблюдава значително по-висок принос на програмата за подобряване на този показател. Увеличението на частните инвестиции е свързано с факта, че инвестициите по линия на оперативната програма привличат допълнителни инвестиции от страна на предприятията, изпълняващи европейски проекти. Подобрената конкурентоспособност на предприятията в резултат на интервенциите и разширяването на дейността им е свързана и с необходимостта от наемане на нови служители, откъдето се проявява и ефектът, свързан с увеличение на заетостта, намаляване на безработицата и съответно повишение на средната заплата и оттам на частното потребление над стойностите прогнозирани от модела СИБИЛА 2.0 при липса на инвестиции по линия на оперативната програма.

Друга важна особеност на инвестициите по линия на оперативната програма е ясно изявеното ѝ влияние върху увеличението на износа дори в краткосрочен и средносрочен план. На практика, това е програма със значителен принос по линия на подобряване на конкурентните позиции на икономиката, която според симулациите с модела СИБИЛА 2.0 се отразява пряко върху увеличение на търсенето на българските продукти на международните пазари. Увеличението на производството от своя страна е свързано в определена степен и с нарастване на вноса на стоки за междинно потребление, които не са налични на местния пазар. В краткосрочен план нетният ефект върху платежния баланс на страната е леко отрицателен, тъй като вносите нараства с по-високи темпове от износа, но в дългосрочен план въздействието на оперативната програма върху нетния износ се очаква да промени своя знак.

Данните от оценката за влиянието върху държавния бюджет към 2016 г. показват лек положителен принос на програмата дори и в средносрочен план. Това още веднъж показва бързото проявление на голяма част от въздействието на дейностите, свързани с подобряване на конкурентоспособността на предприятията.

Фиг. 15: Ритмичност* на усвояване на средства по ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ИСУН

В дългосрочен план ще се наблюдават и допълнителни ефекти от интервенциите, свързани с увеличеното производство. Подобрените конкурентни позиции ще доведат до по-съществено увеличение на износа и по-високи приходи в бюджета. Увеличеното търсене на стоки за междинно потребление, в случай, че е насочено към местния пазар, също така ще доведе до увеличение на производството в други сектори на икономиката.

Табл. 10: Ефекти от изпълнението на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	1.1%
Износ на стоки и услуги	1.0%
Внос на стоки и услуги	1.3%
Текуща сметка, % от БВП	-0.1 п.п.
Частно потребление	1.3%
Частни инвестиции	2.2%
Заетост (15-64 г.), хил.	1.0%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.5 п.п.
Средна работна заплата	1.0%
Инфлация по ХИПЦ	0.4%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.2 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

1.2.5 Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“

ОП "Развитие на човешките ресурси" за периода 2007–2013 г. е одобрена от Европейската комисия на 3.10.2007 г. Общият бюджет на програмата е 1 213 869 575 евро, от които 1 031 789 139 евро са принос на ЕС, представляващи 11.0% от общата помощ на ЕС за периода 2007–2013 г.

Табл. 11: Бюджет на ОП „Развитие на човешките ресурси“, евро

Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Насърчаване на икономическата активност и развитие на пазар на труда, насърчаващ включването	310 417 718	263 855 060	46 562 658
Повишаване на производителността и адаптивността на заетите	174 495 483	148 321 160	26 174 323
Подобряване качеството на образованието и обучението в съответствие с потребностите на пазара на труда за изграждане на икономика, основана на знанието	219 098 958	186 234 115	32 864 843
Подобряване на достъпа до образование и обучение	205 111 792	174 345 023	30 766 769
Социално включване и насърчаване на социалната икономика	195 144 283	165 872 641	29 271 642
Повишаване ефективността на институциите на пазара на труда, социалните и здравните услуги	41 719 887	35 461 904	6 257 983

Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Транснационално и междурегионално сътрудничество	20 617 147	17 524 575	3 092 572
Техническа помощ	47 264 307	40 174 661	7 089 646
ВСИЧКО	1 213 869 575	1 031 789 139	182 080 436

Източник: ОП „Развитие на човешките ресурси“

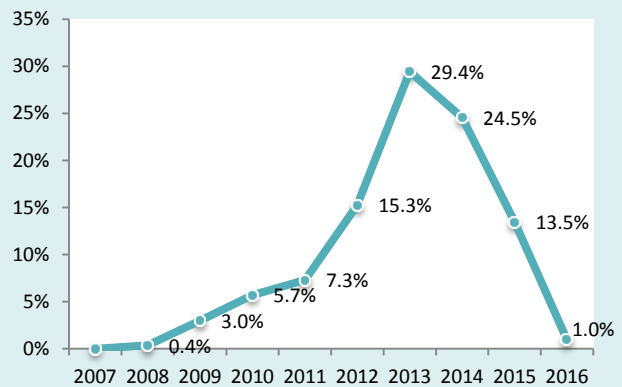
Към 30 юни 2016 г. реално изплатените средства по програмата възлизат на 1 192 866 121 евро¹⁵, в т.ч. 1 013 987 846 евро¹⁶ за сметка на ЕС. Финансовото изпълнение на програмата достига 98.3%%.

ОП „Развитие на човешките ресурси“ е преобладаващо насочена към подобряване на характеристиките (качествена и количествена) на работната сила, а оттук и към подобряване на конкурентоспособността на българското производство, като нейните ефекти върху основните макроикономически показатели са значителни дори и в краткосрочен и средносрочен план. Инвестициите в човешки капитал са една от основните предпоставки за преминаване към по-добро качество на икономическия растеж чрез увеличаване на производителността и добавената стойност в икономиката. Според оценки на модела

СИБИЛА 2.0, през разглеждания период БВП ще нарасне с 2.8% над очакваните нива при липса на финансиране по програмата. В резултат от инвестициите в образование и обучение все повече безработни лица отговарят на изискванията на пазара на труда и успяват да намерят работа, подходяща за тяхната квалификация. Това от своя страна води до увеличение на броя на заетите, като по изчисления на модела СИБИЛА 2.0 спрямо прогнозирания растеж на работната сила при липса на интервенции по оперативната програма, нейният принос към заетостта към края на 2016 г. ще възлезе на 4.9% над очакваните стойности на показателя при липса на изпълнение по нея. Следва да се подчертае и че интервенциите по тази програма са подобрили и качеството на създадените работни места.

Симулациите показват, че средната заплата в страната е нараснала с 5.6% над базисния сценарий при липса на европейски средства в тази област. Това от своя страна е довело и до висока стойност на частното потребление.

Фиг. 16: Ритмичност* на усвояване на средства по ОП „Развитие на човешките ресурси“

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ИСУН

¹⁵ Източник: ИСУН.

¹⁶ Източник: ИСУН.

Като цяло ОП „Развитие на човешките ресурси“ има значително въздействие върху основните макропоказатели на пазара на труда поради спецификата на интервенциите, реализирани чрез нея.

Следва да се открие и социалната функция на оперативната програма, т.к. тя съдържа нарочни мерки за социално включване и насърчаване на социалната икономика. Ето защо, наред с осигуряването на повече и по-качествена заетост, тя влияе положително и върху намаляването на бедността, намаляването на безработицата, включването на пазара на труда на хората със специфични потребности и осигуряването на качествено и достъпно за всички образование. В дългосрочен план тя ще допринесе съществено за по-балансиран и устойчив растеж и намаляване на социалните различия.

Подобрените условия на пазара на труда от своя страна са привлекли значителна част допълнителни частни инвестиции, които до този момент не са били реализирани поради недостиг на човешки капитал. В резултат на нарасналата добавена стойност в икономиката се наблюдава и съответно увеличение на износа и вноса, като към края на 2016 г. нетният ефект е негативен, поради необходимостта от внос на суровини и инвестиционни стоки за разширеното производство.

Цялостният ефект върху държавния бюджет е подчертано положителен още в средносрочен план, като в дългосрочен се очаква приносът на програмата за увеличение на държавните приходи да нараства значително.

В дългосрочен план увеличените частни инвестиции и увеличеното потребление от своя страна ще създадат условия за разширяване на търсенето на местните пазари, което ще индуцира допълнително нарастване на икономическата активност. В тази посока ще влияе и подобряването на качеството на човешкия капитал.

Табл. 12: Ефекти от изпълнението на ОП „Развитие на човешките ресурси“

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	2.8%
Износ на стоки и услуги	0.2%
Внос на стоки и услуги	0.7%
Текуща сметка, % от БВП	-0.6 п.п.
Частно потребление	3.4%
Частни инвестиции	4.5%
Заетост (15-64 г.), хил.	4.9%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-2.3 п.п.
Средна работна заплата	5.6%
Инфлация по ХИПЦ	1.6%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.7 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

1.2.6 Оперативна програма „Административен капацитет“

Оперативна програма „Административен капацитет“ за периода 2007–2013 г. е одобрена от Европейската комисия с Решение С (2007) 4611 на 3 октомври 2007 г. Общият бюджет на програмата е 180 789 087 евро, от които 153 670 724 евро са принос от ЕС, представляващи 1.6% от общата помощ на ЕС за периода 2007–2013 г.

Табл. 13: Бюджет на ОП „Административен капацитет“, евро

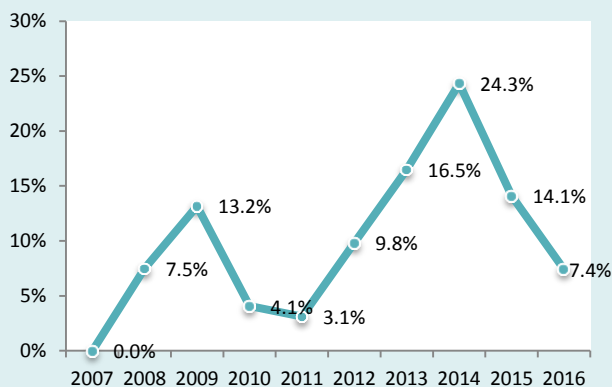
Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Добро управление	45 297 522	38 502 894	6 794 628
Управление на човешките ресурси	62 440 507	53 074 430	9 366 077
Качествено административно обслужване и развитие на електронното управление	65 819 495	55 946 571	9 872 924
Техническа помощ	7 231 563	6 146 829	1 084 734
ВСИЧКО	180 789 087	153 670 724	27 118 363

Източник: ОП „Административен капацитет“

Към 30 юни 2016 г. реално изплатените средства по програмата възлизат на 183 314 647 евро¹⁷, в т.ч. 155 839 639 евро¹⁸ за сметка на ЕС. Финансовото изпълнение на програмата достига 101.4%.¹⁹ Размерът на бюджета на ОП „Административен капацитет“ е намален със стойността на автоматично освободения от ЕК финансов принос на ЕС в размер на 5 721 801 евро за 2013 г.

Макар и относително малка по размер, ОП „Административен капацитет“ се очаква да има сериозен принос към подобряването на основните икономически показатели през периода от приемането на страната в ЕС до края на 2016 г. Тя е основно насочена към подобряване на работата на държавните институции, което повлиява положително инвестиционния климат в страната, а оттам и цялостната икономическа активност. Това въздействие се изразява преди всичко в нарасналите частни инвестиции. Подобрената бизнес среда води до създаване на нови предприятия и до разширяване на дейността на вече съществуващите, а оттам и до по-висок икономически растеж.

Фиг. 17: Ритмичност* на усвояване на средства по ОП „Административен капацитет“

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ИСУН

¹⁷ Източник: ИСУН.

¹⁸ Източник: ИСУН.

¹⁹ Реално изплатените средства по програмата надхвърлят 100% съгласно възможностите предоставени за програмата от РМС № 500 от 23 август 2015 г.

Част от новото производство е предназначено за международните пазари, което се демонстрира с по-високия износ. Предвид размера на оперативната програма, наблюдаваният ефект върху износа може да се третира като значителен.

В резултат на увеличението на добавената стойност в икономиката, според оценки с модела СИБИЛА 2.0, са създадени повече работни места, спрямо сценария без реализация на програмата. Наблюдава се и слабо намаление на безработицата, както и нарастване на средната работна заплата в резултат на нарасналото търсене на пазара на труда. По-високите доходи на домакинствата са довели до увеличение на потреблението им.

Още към края на 2016 г. оперативната програма се характеризира с положителен, макар и скромнен, нетен ефект върху държавния бюджет.

Очакваното въздействие по линия на интервенциите по ОП „Административен капацитет“ в дългосрочен план ще нараства значително, като подобрените условия за бизнес ще допринесат за привличане на нови инвестиции и създаване на нови работни места.

Табл. 14: Ефекти от изпълнението на ОП „Административен капацитет“

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	0.1%
Износ на стоки и услуги	0.2%
Внос на стоки и услуги	0.2%
Текуща сметка, % от БВП	-0.1
Частно потребление	0.1%
Частни инвестиции	0.2%
Заетост (15-64 г.), хил.	0.1%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.1
Средна работна заплата	0.1%
Инфлация по ХИПЦ	0.1%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.04

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

1.2.7 Оперативна програма „Техническа помощ“

ОП „Техническа помощ“ за периода 2007–2013 г. е одобрена от Европейската комисия с Решение С (2007) 5472 на 7 ноември 2007 г. Общият бюджет на програмата е 56 819 427 евро, от които 48 296 513 евро са принос от ЕС, представляващи 0.5% от общата помощ на ЕС за периода 2007–2013 г.

Табл. 15: Бюджет на ОП „Техническа помощ“, евро

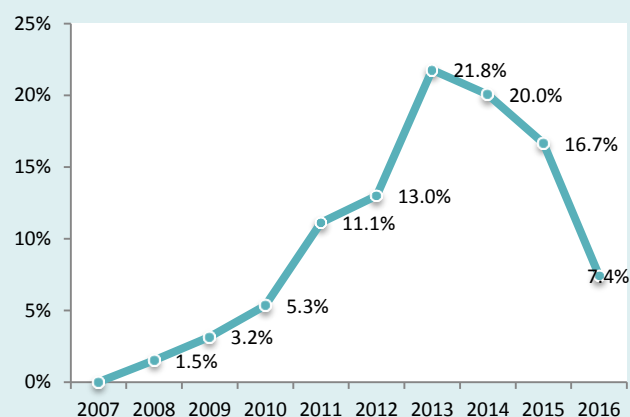
Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Подпомагане реализирането на дейностите на структурите на централно ниво; мерки за изграждане на капацитет на институциите, работещи по Структурните фондове	36 946 613	31 404 622	5 541 991
Допълнително разработване и подпомагане на функционирането на ИСУН	6 736 184	5 725 756	1 010 428
Популяризиране на европейската кохезионна политика и нейните цели в България и осигуряване на обща и статистическа информация	13 136 630	11 166 135	1 970 495
ВСИЧКО	56 819 427	48 296 513	8 522 914

Източник: ОП „Техническа помощ“

Към 30 юни 2016 г. реално изплатените средства по програмата възлизат на 58 915 346 евро²⁰, в т.ч. 50 078 044 евро²¹ за сметка на ЕС. Финансовото изпълнение на програмата достига 103.7%²². Размерът на бюджета на ОП „Техническа помощ“ е намален със стойността на автоматично освободения от ЕК финансов принос на ЕС в размер на 1 836 824 евро за 2013 г.

ОП „Техническа помощ“ е ориентирана към подобряване на административния капацитет и ефективността на работа на администрацията, в този случай основно в посока на по-ефективно управление на помощта от ЕС, като крайният резултат е създаване на условия за повече и по-качествени частни инвестиции. Основното въздействие по линия на ОП „Техническа помощ“ се изразява в увеличение на частните инвестиции в резултат на по-добрите условия за правене на бизнес. Нарастването на частните инвестиции води до увеличение на производството и оттам до нарастване на броя на заетите и по-висок икономически растеж. Подобрената икономическа конюнктура се отразява положително и на останалите показатели на пазара на труда като норма на безработица и средна работна заплата, а това води и до лек ръст на частното потребление. При тази програма се наблюдава също и почти неутрално влияние върху текущата сметка на платежния баланс, като ефектите върху вноса и износа в резултат на интервенциите по програмата са сходни по размер.

Фиг. 18: Ритмичност* на усвояване на средства по ОП „Техническа помощ“

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ИСУН

²⁰ Източник: ИСУН.

²¹ Източник: ИСУН.

²² Реално изплатените средства по програмата надхвърлят 100% съгласно възможностите предоставени за програмата от РМС № 500 от 23 август 2015 г.

Нетният ефект от интервенциите по програмата върху бюджетният баланс е леко положителен още в краткосрочен план, като направените разходи от правителството са по-малки от индуцирания растеж на приходите в резултат на подобрената инвестиционна среда.

Табл. 16: Ефекти от изпълнението на ОП „Техническа помощ“

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	0.04%
Износ на стоки и услуги	0.1%
Внос на стоки и услуги	0.1%
Текуща сметка, % от БВП	-0.03
Частно потребление	0.1%
Частни инвестиции	0.1%
Заетост (15-64 г.), хил.	0.04%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.02
Средна работна заплата	0.05%
Инфлация по ХИПЦ	0.03%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.01

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

1.2.8 Програма за развитие на селските райони

Програмата за развитие на селските райони за периода 2007–2013 г. е одобрена от Комитета по развитие на селските райони към ЕК на 19 декември 2007 г. Общият бюджет на програмата е 3 241 938 392 евро, от които 2 642 248 596 евро са принос от ЕС, представляващи 28.1% от общата помощ на ЕС за периода 2007–2013 г.

Табл. 17: Бюджет на Програмата за развитие на селските райони, евро

Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Подобряване на конкурентоспособността в земеделския и горския сектор	1 214 075 316	972 181 086	241 894 230
Подобряване на околната среда и природата	777 394 110	637 463 170	139 930 940
Качество на живот в селските райони и разнообразяване на селската икономика	905 291 684	726 995 847	178 295 837
Лидер	76 988 306	61 590 645	15 397 661
Техническа помощ	123 181 289	98 545 031	24 636 258
Доплащания към директните плащания	181 841 021	145 472 817	36 368 204
ВСИЧКО	3 278 771 726	2 642 248 596	636 523 130

Източник: Програма за развитие на селските райони

Към 30 юни 2016 г. реално изплатените средства по програмата възлизат на 3 075 384 650 евро²³, в т.ч. 2 477 927 396 евро²⁴ за сметка на ЕС. Финансовото изпълнение на програмата достига 93.8%. При изпълнението на програмата е регистрирана загуба на средства от Европейския

²³ Източник: ДФЗ.

²⁴ Източник: ДФЗ.

земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) на обща стойност 141 411 425 евро до края на 2014 г.

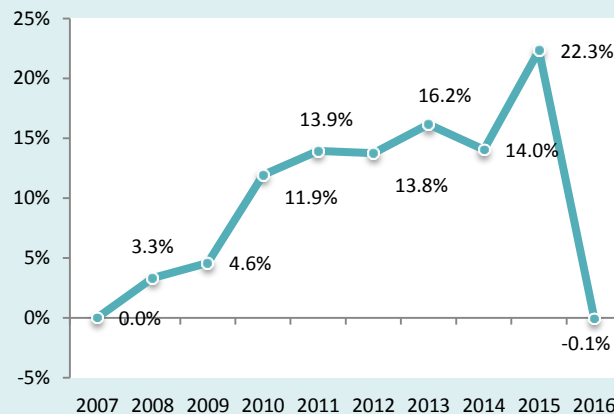
Програмата за развитие на селските райони е най-разнообразната от гледна точка на типове инвестиции, реализирани чрез нея, а оттам и на типове въздействия върху икономиката на страната. На практика, тя представлява опит за цялостен и комплексен подход към проблемите в икономическото развитие на селските райони, като включва инвестиции за подобряване на конкурентоспособността на земеделието и горския сектор, инвестиции в местна инфраструктура и инвестиции за разнообразяване на местната икономика. Тази програма концентрира сериозен финансов ресурс за преодоляване на икономическото изоставане на селските райони, като целта е в резултат на интервенциите да се създадат възможности за местна заетост и подобряване на качеството на живот и съответно на национално ниво да се постигне по-балансиран икономически растеж.

Симулациите чрез модела СИБИЛА 2.0 показват значителен принос на програмата към икономическия растеж още в краткосрочен план. Това се дължи в голяма степен на значителния дял в нея на инвестициите за модернизиране на производствената база и за създаване на нови предприятия, които имат сравнително бърз ефект върху ръста на БВП.

Краткосрочните и средносрочни ефекти върху заетостта са основно в две направления – увеличено производство, което създава повече работни места и временна заетост, в резултат на изграждането на различен тип инфраструктура. Прави впечатление високият ръст на заетостта, който се дължи на относително по-ниското ниво на заплащане в сектор „Селско стопанство“, а и като цяло в селските райони, и оттам възможността да се създадат повече работни места при равни други условия (финансов ресурс). Това, в комбинация със значителните инфраструктурни инвестиции, води до значителното въздействие на програмата на пазара на труда, още в краткосрочен и средносрочен план. Успоредно с увеличението на заетостта се наблюдава и съответен спад на безработицата и нарастване на средната работна заплата. Ефектът върху средната заплата също е значим, имайки предвид големия принос на програмата върху заетостта.

Ефектът върху износа на страната в краткосрочен план е леко отрицателен, имайки предвид изостаналостта като цяло на сектор земеделие по производителност и конкурентоспособност на международните пазари. Това от своя страна изисква значителни инвестиции за подобряване на ефективността и внедряване на иновации, като положителните ефекти може да се очакват най-вече в дългосрочен план. Необходимостта от внос на суровини и инвестиционни стоки за обновление на технологичната база води и при тази програма в средносрочен план до значително нарастване на вноса над базисния сценарий.

Фиг. 19: Ритмичност* на усвояване на средства по Програмата за развитие на селските райони

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ДФЗ

Ефектите, наблюдавани върху частните инвестиции, са значителни и са основно в две направления – нарастване на допълнително привлечените инвестиции от бизнеса в резултат от реализираните проекти за модернизация на материалната база по европейските фондове и допълнителен приток от инвестиции в резултат на търсенето на инвестиционни стоки и суровини във връзка с изграждането на местна инфраструктура.

Към края на 2016 г. влиянието на изпълнението на програмата върху държавния бюджет ще бъде положително, като и тук се наблюдават двете противоположни въздействия, характерни и за останалите програми, съфинансирани със средства от ЕС – по-високи публични разходи за съфинансиране на проектите и увеличени приходи в резултат на нарастване на икономическата дейност.

В дългосрочен план очакванията са за ускорение на наблюдаваните положителни ефекти върху икономическия растеж в резултат на увеличената производителност, намаляване на негативно-то отражение върху текущата сметка в резултат на подобрените конкурентни позиции на сектор „Селско стопанство“, което от своя страна ще подобри показателите, свързани с пазара на труда. Нетният принос към бюджета от реализираните до 2016 г. инвестиции ще нарасне значително в резултат на по-високите данъчни приходи и по-високото частно потребление, породени от увеличените приходи.

Табл. 18: Ефекти от изпълнението на Програмата за развитие на селските райони

Макроекономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	3.2%
Износ на стоки и услуги	-0.1%
Внос на стоки и услуги	1.0%
Текуща сметка, % от БВП	0.1 п.п.
Частно потребление	3.9%
Частни инвестиции	5.7%
Заетост (15-64 г.), хил.	4.3%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-2.0 п.п.
Средна работна заплата	4.8%
Инфлация по ХИПЦ	1.3%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.7 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

1.2.9 Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“

Оперативната програма за развитие на сектор „Рибарство“ за периода 2007–2013 г. е одобрена от Европейската комисия на 14 декември 2007 г. Общият бюджет на програмата е 101 168 996 евро, от които 75 876 747 евро са принос от ЕС, представляващи 0.8% от общата помощ на ЕС за периода 2007–2013 г.

Табл. 19: Бюджет на Оперативната програма за развитие на сектор „Рибарство“, евро

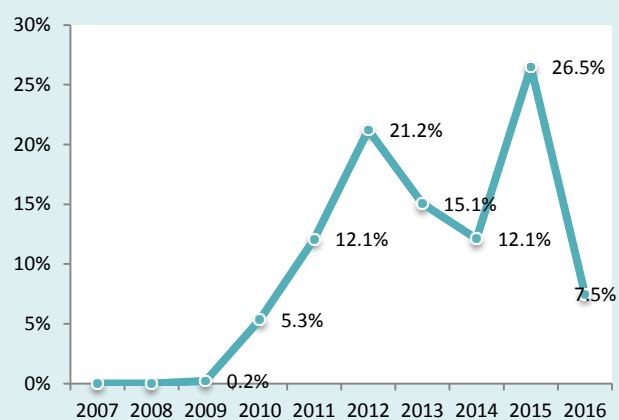
Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Мерки за приспособяване на българския риболовен флот	8 000 000	6 000 000	2 000 000
Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура	48 000 000	36 000 000	12 000 000
Мерки от общ интерес	18 650 708	13 988 031	4 662 677
Устойчиво развитие на рибарските области	21 184 955	15 888 716	5 296 239
Техническа помощ	5 333 333	4 000 000	1 333 333
ВСИЧКО	101 168 996	75 876 747	25 292 249

Източник: Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“

Към 30 юни 2016 г. реално изплатените средства по програмата възлизат на 83 533 384 евро²⁵, в т.ч. 63 107 897 евро²⁶ за сметка на ЕС. Финансовото изпълнение на програмата достига 83.2%. При изпълнението на програмата е регистрирана загуба на средства от Европейския фонд за рибарство (ЕФР) на обща стойност 13 093 578 евро за 2013 и 2014 г.

Оперативната програма за развитие на сектор „Рибарство“ включва мерки, предвиждащи комбинация от инвестиции в дълготрайни материали активи (ДМА) за модернизация на сектора, произвеждащ рибни продукти, и инвестиции в пристанищна инфраструктура за модернизация на риболовния флот, като значително по-голям дял имат инвестициите в ДМА. Предвид малкото средства, предвидени по програмата, ефектите от нея са съществени и в това число най-вече за развитието и подобряването на ефективността на сектора, към който е конкретно насочена. Най-същественният ефект от програмата може да бъде отчетен по отношение на нарастването на частните инвестиции, съпровождащи реализираните интервенции. В резултат на модернизацията на сектор „Рибарство“ и разширението на дейността се наблюдава лек ръст в търсенето на работна ръка. Малка част от приноса към заетостта може да се отнесе и по линия на временната заетост, създадена при модернизация на пристанищната инфраструктура. Ефектът върху останалите показатели на пазара на труда също е слабо положителен, но предвид малкия размер на инвестициите, те не водят до голямо въздействие на ниво национална икономика.

Фиг. 20: Ритмичност* на усвояване на средства по Оперативната програма за развитие на сектор „Рибарство“

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ДФЗ

²⁵ Източник: ДФЗ.

²⁶ Източник: ДФЗ.

Влиянието на програмата върху външната търговия също е ограничено, като ефектите върху вноса и износа в краткосрочен и средносрочен план се неутрализират. Ефектът върху държавния бюджет е като цяло също неутрален, като по-високите публични разходи, свързани с инвестициите в инфраструктура, се компенсират с увеличените данъчни приходи в резултат на нарасналото производство и потребление.

В дългосрочен план очакванията са за по-осезаемо проявление на положително влияние на оперативната програма върху основните макроикономически показатели под формата на увеличена икономическа дейност, повече заетост и подобрене на нетното въздействие върху платежния баланс.

Табл. 20: Ефекти от изпълнението на Оперативната програма за развитие на сектор „Рибарство“

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	0.1%
Износ на стоки и услуги	0.04%
Внос на стоки и услуги	0.1%
Текуща сметка, % от БВП	-0.03 п.п.
Частно потребление	0.1%
Частни инвестиции	0.2%
Заетост (15-64 г.), хил.	0.1%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.03 п.п.
Средна работна заплата	0.04%
Инфлация по ХИПЦ	0.02%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.01 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

2. ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2014–2020 г.

В настоящата част от доклада е представена оценка на макроикономическото въздействие на усвоените към 30 юни 2016 г. средства по линия на ЕСИФ за периода 2014–2020 г. За тази цел отново е използван моделът СИБИЛА 2.0. Следва да се отбележи, че направените симулации нямат за цел да оценят адекватността на разпределението на тези средства в различните ключови области и сфери. В този смисъл, оценените ефекти от усвояването на средствата не представляват непременно максималните ползи, които страната би могла да извлече от посочените средства.

2.1 Оценка на въздействието на Споразумението за партньорство за периода 2014-2016 г.

През втория за страната програмен период (2014–2020 г.) е получен достъп до средства в размер на 9.9 млрд. евро²⁷, предназначени за съфинансиране на 10 програми. В сравнение с периода 2007–2013 г., разполагаемият ресурс е по-голям с 5.2%. Към 30 юни 2016 г. изпълнението на преобладаващата част от програмите е в начална фаза, като са извършени плащания по програми на обща стойност 293 486 455 евро²⁸, в т.ч. средства от ЕС в размер на 241 328 296 евро²⁹.

Табл. 21: Бюджет и финансово изпълнение към 30.06.2016 г. на програмите, съфинансирани със средства от ЕС за програмен период 2014–2020 г., млн. евро

Програма	Общ бюджет	в т.ч. за сметка на ЕС	Отн. дял от общата помощ на ЕС	Финансово изпълнение	в т.ч. за сметка на ЕС	Степен на усвояване
Транспорт и транспортна инфраструктура	1 887.6	1 604.4	16.2%	64.6	54.9	3.4%
Околна среда	1 770.4	1 504.8	15.2%	5.6	4.8	0.3%
Региони в растеж	1 543.2	1 311.7	13.3%	2.9	2.5	0.2%
Наука и образование за интелигентен растеж	701.2	596.0	6.0%	0.6	0.6	0.1%
Иновации и конкурентоспособност	1 270.1	1 079.6	10.9%	12.2	10.3	1.0%
Развитие на човешките ресурси	1 092.2	938.7	9.5%	78.2	66.5	7.1%
Добро управление	335.9	285.5	2.9%	2.8	2.4	0.8%

²⁷ В анализа отново (както и при оценката на първия програмен период) не са включени средствата, които страната ще получи по първия стълб на Общата селскостопанска политика на ЕС, както и средствата за изпълнение на трансгранични програми. В допълнение, в оценката на въздействие за програмен период 2014–2020 г. не е включена и програмата за храните.

²⁸ Източник: ИСУН.

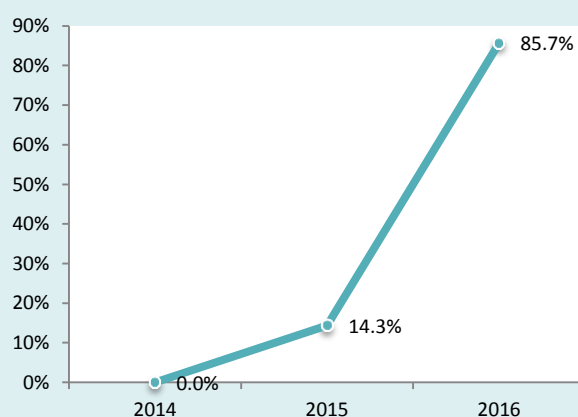
²⁹ Източник: ИСУН.

Програма	Общ бюджет	в т.ч. за сметка на ЕС	Отн. дял от общата помощ на ЕС	Финансово изпълнение	в т.ч. за сметка на ЕС	Степен на усвояване
Инициатива за МСП	102.0	102.0	1.0%	0.0	0.0	0%
Програма за развитие на селските райони	2 917.8	2 366.7	24.0%	126.5	99.4	4.2%
Морско дело и рибарство	113.5	88.1	0.9%	0.0	0.0	0.0%
Общо	11 734.0	9 877.6	100.0%	293.5	241.3	2.4%

Източник: ОП, ИСУН, ДФЗ; изчисления – МФ

В таблицата по-долу е представена оценката на очакваното въздействие на европейските фондове върху основни макроикономически показатели за периода 2014 - 30 юни 2016 г., разработена с модела СИБИЛА, версия 2.0.

Фиг. 21: Ритмичност на усвояването на ЕСИФ

Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

Табл. 22: Ефекти от изпълнението на Споразумението за партньорство

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	0.4%
Износ на стоки и услуги	0.02%
Внос на стоки и услуги	1.5%
Текуща сметка, % от БВП	-0.9 п.п.
Частно потребление	0.5%
Частни инвестиции	1.9%
Заетост (15-64 г.), хил.	0.9%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.4 п.п.
Средна работна заплата	0.2%
Инфлация по ХИПЦ	0.04%
Бюджетен баланс, % от БВП	-0.04 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

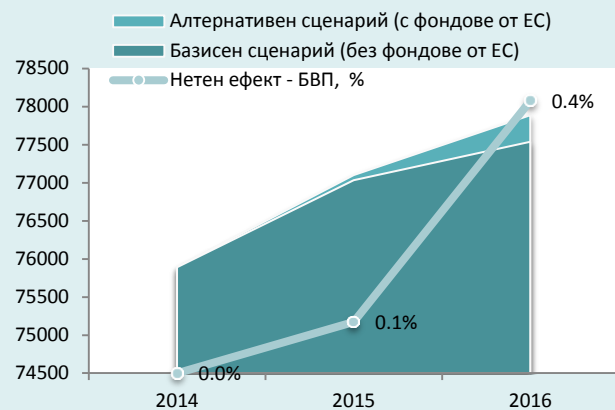
2.1.1 БВП, цени и външен сектор

През разглеждания период производството и БВП на страната нараства плавно, позволявайки постепенна реална конвергенция с ЕС. Изпълнението на планираните мерки по линия на ЕСИФ изиграва –макар и незначителна - роля в това отношение, като симулациите показват, че техният ефект върху БВП към края на 2016 г. би бил 0.4% спрямо сценария без евросредства. При това, позитивната роля, която те изиграват, е свързана, както с увеличаването на количествената характеристика на наетите ресурси (труд, капитал), така и с подобряване на качествения им компонент. Повишаването на качествения характеристика на наетия трудов ресурс позволява увеличение на неговата производителност, а оттук и на общата факторна производителност. Последното резултира в позиционирането на икономиката на по-висока траектория на икономически растеж.

Относително по-осезаемо въздействие върху икономическото развитие се наблюдава при разходите за брутообразуване на основен капитал на частния сектор. Към края на 2016 г. частните инвестиции ще надвишават нивото, което би било наблюдавано в отсъствие на средствата от ЕС с 1.9%.

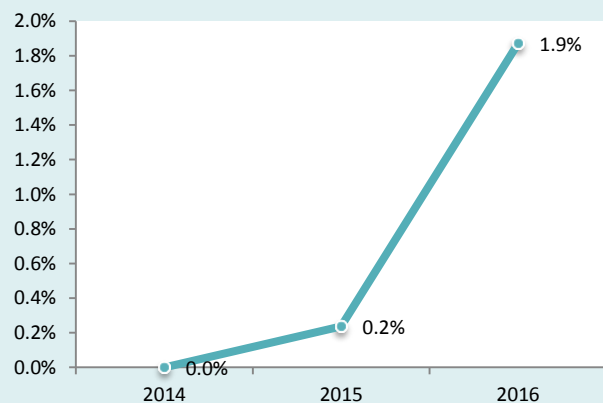
Ценовото равнище в страната се увеличава незначително (спрямо базисния сценарий) поради вливането в икономиката на средствата от ЕС, но кумулативната генерирана инфлация е едва 0.04% за периода, което е обяснимо на фона на ниската степен на усвояване. Дори и при очакваното последващо засилване на процеса на изпълнение на оперативните програми ефектът върху

Фиг. 22: : БВП по цени от 2010 г., млн.лв.

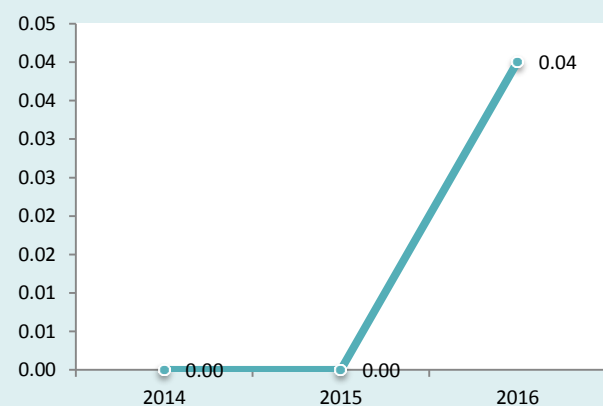
Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

Фиг. 23: : Нетен ефект върху частните инвестиции

Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

Фиг. 24: Нетен ефект върху ценовото равнище, промяна в ХИПЦ, п. п.

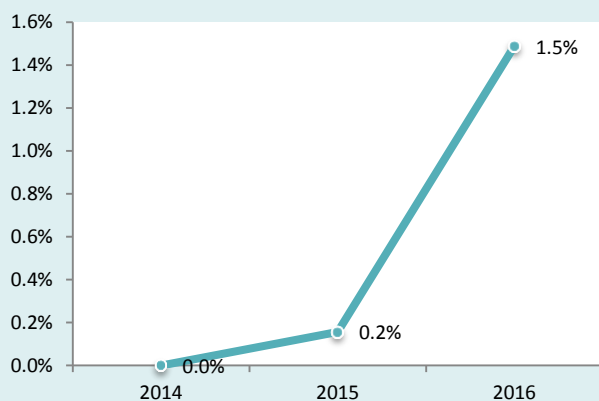

Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

ценовото равнище ще е умерен, като обяснението трябва да бъде търсено в това, че икономиката е отворена. Увеличаването на платежоспособното търсене в малка отворена икономика, която не може да влияе на световните цени, по-скоро рефлектира в ускоряване на растежа на вноса на стоки и нефакторни услуги.

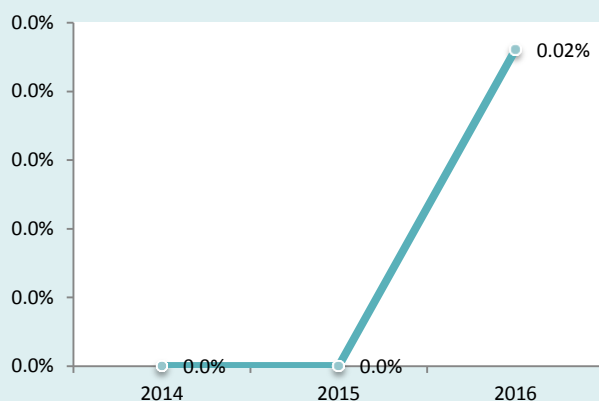
Симулациите потвърждават, че изпълнението на Споразумението за партньорство е довело до нарастване на вноса (1.5% спрямо базовия сценарий). Това от една страна е свързано с повишения растеж на доходите, а от друга произтича от нарасналото производство. Икономиката се характеризира с висока пределна склонност към внос, произтичаща, както от ниската й суровинна обезпеченост, така и от стремежа за повишаване на производствената ефективност, посредством внос на по-производителни и суровинно-спестяващи оборудване и технологии. Същевременно, износет на стоки и нефакторни услуги също нараства леко спрямо базисния сценарий, като очакваният ефект е 0.02% към 2016 г. Това е резултат както от по-голямото производство, така и от подобряването на конкурентните позиции на местните производители заради по-високата производителност на труда и ефективност на производствения процес. Агрегираният ефект от тези два противоположни по посока процеса е известно влошаване на салдото на външната търговия със стоки и нефакторни услуги, а оттам и на текущата сметка на платежния баланс (с 0.9 п.п. от БВП), в резултат на изпълнението на Споразумението за партньорство.

Фиг. 25: Нетен ефект върху вноса

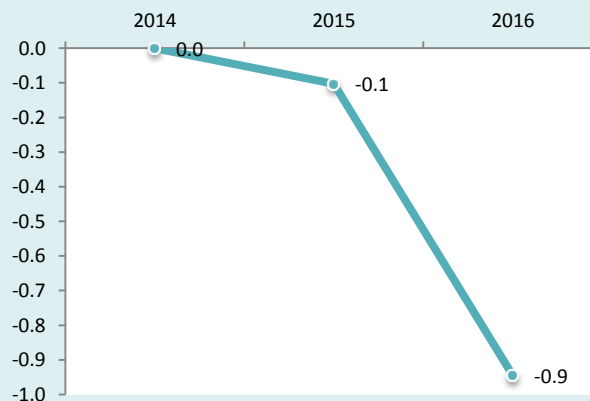
Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

Фиг. 26: Нетен ефект върху износа

Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

Фиг. 27: Нетен ефект върху текущата сметка на платежния баланс, % от БВП, п.п

Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

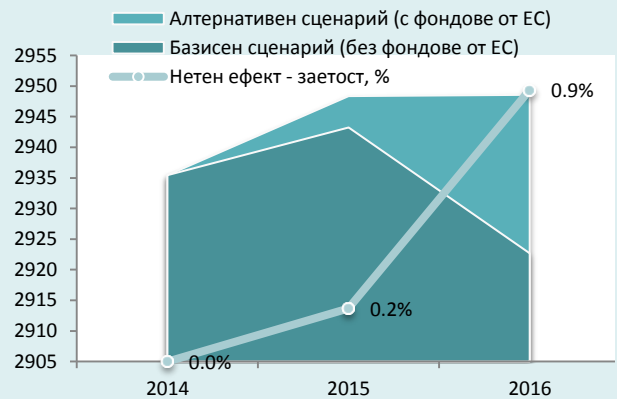
2.1.2 Пазар на труда, производителност и доходи

В резултат на интервенции, финансирани по оперативните програми през разглеждания период се наблюдава положителна промяна по отношение на икономическата активност на трудоспособното население, коефициентите на заетост и безработица. Това се дължи, както на преки ефекти от вливането на средствата в икономиката (откриване на работни места), така и на косвени ефекти (намирайки изражение в повишаване на качеството на заетите и работната сила като цяло). Последните се проявяват и в допълнително увеличаване на производителността на труда. Същевременно, по високата заетост и редуцирана безработица позволяват ускоряване на растежа на доходите, като нетният ефект върху средната работна заплата към края на 2016 г. ще достигне 0.2%.

Симулациите показват позитивен ефект по отношение на заетостта в размер на 0.9% в резултат на усвояването на средствата по линия на ЕСИФ и съответно редуциране с 0.4 процентни пункта на нормата на безработица спрямо сценария без еврофондове. Следва да се има предвид, че голяма част от реализираните през периода мерки се отразяват директно върху заетостта, като техният ефект в краткосрочен план е по-голям.

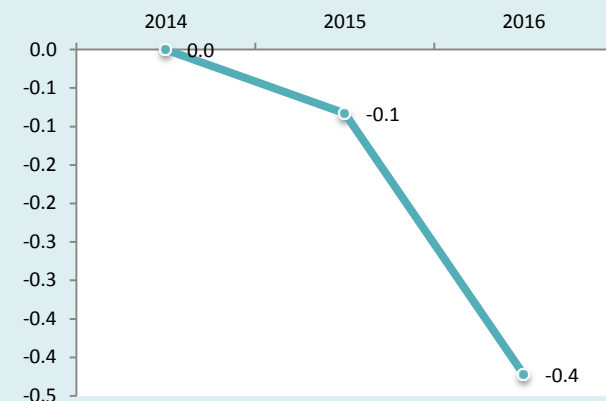
За разлика от наблюдаваните предимно преки ефекти върху заетостта, работната сила и безработицата, позитивното влияние върху производителността на труда е предимно косвено. Повишаването на качествените характеристики на човешкия капитал рефлектира в повишаване на общата факторна производителност и дълготрайно нарастване на производителността на труда в икономиката.

Фиг. 28 Брой заети(15-64г.), хил.души

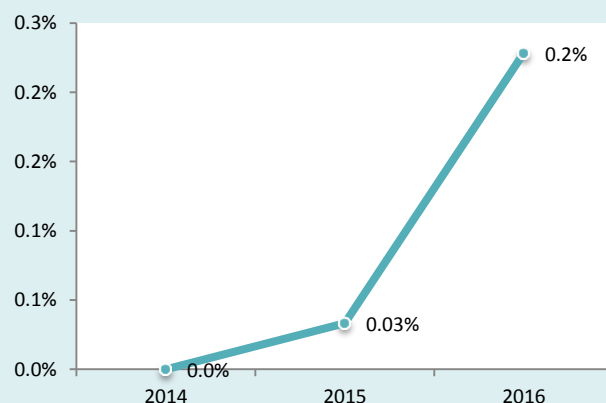
Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

Фиг. 29: Нетен ефект върху безработицата, п.п.

Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

Фиг. 30: Нетен ефект върху средната работна заплата

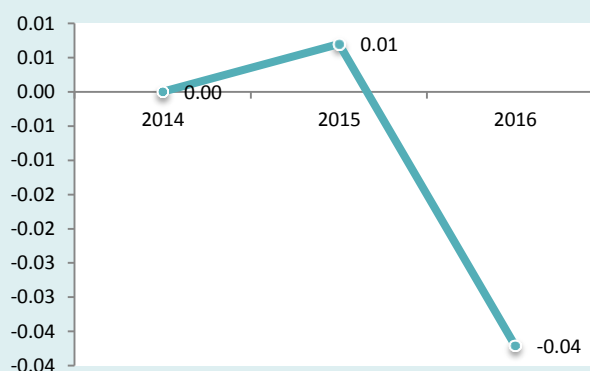

Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

2.1.3 Фискална позиция

Според направения анализ фискалната позиция на страната ще се влоши леко в резултат на изпълнението на програмните документи на ЕСИФ, като нетният ефект ще възлезе на -0.04 процентни пункта от БВП към края на 2016 г. Като цяло общият ефект е комбинация от няколко противоположни по посока влияния. От една страна, изпълнението на програмите, съфинансирани със средства от ЕСИФ, увеличава разходите на правителството в абсолютен и относителен (в % от БВП) план. Същевременно обаче част от правителствените разходи намаляват в относително изражение (например заради позитивните промени на пазара на труда), а в резултат на по-високите доходи и по-добрата конюнктура се наблюдава процес на увеличаване на приходите на бюджета.

Фиг. 31: Нетен ефект върху бюджетния баланс, % от БВП, п.п.

Източник: СИБИЛА 2.0, МФ

2.2 Оценка на въздействието от изпълнението на оперативните програми за периода 2014–2016 г.

Програмите, съфинансирани със средства от ЕС, които се изпълняват през втория за страната програмен период (2014–2020 г.), до голяма степен повтарят като структура и обхват³⁰ изпълняваните през периода 2007–2013 г. програми. Ето защо, въздействието на планираните по тях интервенции ще следва същата икономическа логика и ще се реализира по същите канали, както и при програмите през първия програмен период. Основните разлики, които все пак се наблюдават между оценените с модела СИБИЛА 2.0 ефекти от реализацията на съответните програми през двата периода, се дължат на различното по обем финансиране, както и на факта, че оперативните програми за периода 2014–2020 г. се реализират в различни макроикономически условия спрямо предшестващите ги програми (ефект на базата). Следва да се отбележи, че през втория програмен период продължава и проявлението на средносрочните и дългосрочните ефекти от интервенциите, реализирани през предишния период.

2.2.1 Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“

ОП "Транспорт и транспортна инфраструктура"(ОПТТИ) за периода 2014–2020 г. е одобрена от Европейската комисия на 19.12.2014 г. Общият бюджет на програмата е 1 887 587 260 евро, от които 1 604 449 168 евро са принос на ЕС, представляващи 16.2% от общата помощ на ЕС за периода 2014–2020 г. Към 30 юни 2016 г. реално изплатените средства по програмата възлизат

³⁰ От гледна точка на класифицирането на разходите по тях върху факторите за икономически растеж.

на 64 603 400 евро³¹, в т.ч. 54 912 890 евро за сметка на ЕС. Финансовото изпълнение на програмата достига 3.4%.

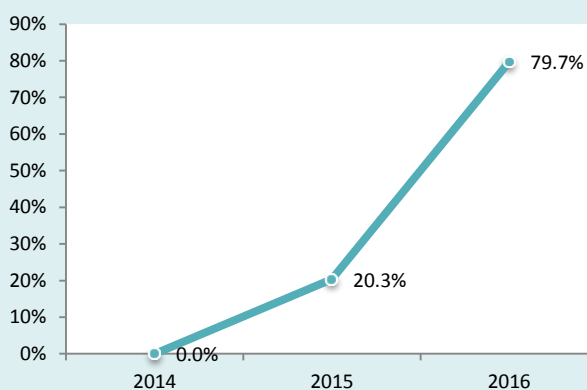
Табл. 23: Бюджет на ОП „Транспорт“, евро

Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Развитие на железопътната инфраструктура по "основната" Трансевропейска транспортна мрежа	673 345 449	572 343 631	101 001 818
Развитие на пътната инфраструктура по "основната" и "разширената" Трансевропейска транспортна мрежа	673 345 448	572 343 630	101 001 818
Подобряване на интермодалността при превоза на пътници и товари и развитие на устойчив градски транспорт	425 058 824	361 300 000	63 758 824
Иновации в управлението и услугите – внедряване на модернизирана инфраструктура за управление на трафика, подобряване на безопасността и сигурността на транспорта	68 170 108	57 944 591	10 225 517
Техническа помощ	47 667 431	40 517 316	7 150 115
ВСИЧКО	1 887 587 260	1 604 449 168	283 138 092

Източник: ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“

ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“ предвижда изключително инвестиции в развитие на транспортната инфраструктурата в страната. В този смисъл описаните по-долу ефекти следват логиката на ефектите, вече наблюдавани през предишния програмен период от реализацията на ОП „Транспорт“. Към края на 2016 г. в резултат от усвояването на средствата по линия на ОПТИ, предвид на все още слабия темп на изпълнение на програмата, в резултат на усвоените към момента средства, ще се наблюдават скромни ефекти. Първите преки ефекти от изпълнението на ОПТИ се изразяват в лек ръст на производството и частните инвестиции най-вече в сектор строителство, предвид на дейностите по изграждане на инфраструктура, слабо нарастване на вноса, което също така е свързано с необходимостта от осигуряване на суровини и инвестиционни стоки за реализация инвестиционните намерения. Това съответно води до леко влошаване на текущата сметка. В краткосрочен план е налице и известно негативно отражение върху бюджетния баланс, предвид необходимостта от съфинансиране на държавните инвестиции.

Фиг. 32: Ритмичност* на усвояване на средства по ОП „Транспорт“

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ИСУН

³¹ Източник: ИСУН.

С напредването на усвояването по ОПТТИ инвестициите в транспортна инфраструктура се очаква в краткосрочен и средносрочен план да доведат до увеличение на заетостта във връзка с изграждането ѝ, което от своя страна ще доведе до временно намаляване на броя на безработните. В допълнение, нарастването на търсенето на труд се очаква да има положително въздействие върху средната заплата и съответно частното потребление.

Дейността по изграждането на транспортната инфраструктура от своя страна се очаква да допринесе за увеличение на brutния вътрешен продукт, като това ще доведе до повишено търсене на стоки и услуги от други сектори на икономиката, които се използват в строителството на транспортната инфраструктура. В резултат на тези влияния се очаква и допълнителен ръст на частните инвестиции.

В дългосрочен план ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“ ще допринесе съществено за увеличение на конкурентоспособността на българската икономика чрез подобряване на инвестиционния климат. Подобреният достъп до отделните региони ще допринесе и за равномерно разпределение на инвестициите и ще създаде условия по-балансиран икономически растеж. Това от своя страна ще се отрази и в трайно нарастване на износа и увеличение на фискалните приходи.

Табл. 24: Ефекти от изпълнението на ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	0.01%
Износ на стоки и услуги	0.0%
Внос на стоки и услуги	0.3%
Текуща сметка, % от БВП	-0.2 п.п.
Частно потребление	0.01%
Частни инвестиции	0.02%
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.
Средна работна заплата	0.0%
Инфлация по ХИПЦ	0.0%
Бюджетен баланс, % от БВП	-0.03 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

2.2.2 Оперативна програма „Околна среда“

ОП "Околна среда" за периода 2014–2020 г. е одобрена от Европейската комисия на 15.06.2015 г. Общият бюджет на програмата е 1 770 381 345 евро, от които 1 504 824 141 евро са принос на ЕС, представляващи 15.2% от общата помощ на ЕС за периода 2014–2020 г. Изпълнението ѝ стартира през 2016 г., като към 30 юни 2016 г. по оперативната програма са изплатени средства в размер на 5 619 232 евро съответно по първа, трета и шеста приоритетни оси³², от които 4 776 347 евро са средства от ЕС. Към тази дата изпълнението на програмата е в размер на 0.3%.

³² По данни от ИСУН.

Табл. 25: Бюджет на ОП „Околна среда“, евро

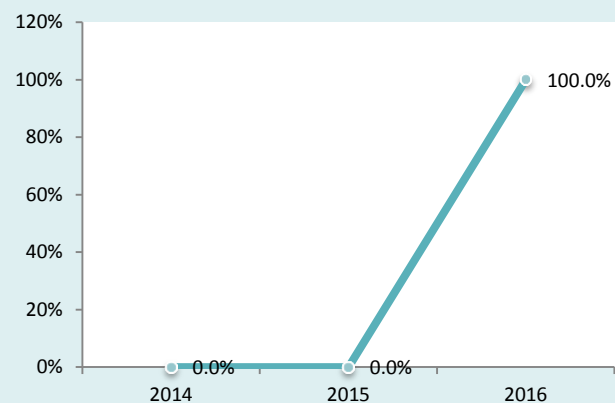
Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Води	1 196 318 599	1 016 870 809	179 447 790
Отпадъци	287 784 390	244 616 731	43 167 659
Натура 2000 и биоразнообразие	101 390 000	86 181 500	15 208 500
Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища	78 528 323	66 749 074	11 779 249
Подобряване на качеството на атмосферния въздух	58 823 530	50 000 000	8 823 530
Техническа помощ	47 536 503	40 406 027	7 130 476
ВСИЧКО	1 770 381 345	1 504 824 141	265 557 204

Източник: ОП „Околна среда“ 2014–2020

ОП „Околна среда“ предвижда интервенции основно в екологичната инфраструктура в страната. Ефектите по линия на програма следват логиката на ефектите, вече наблюдавани през предишния програмен период от реализацията на ОП „Околна среда“.

Предвид скромното изпълнение на програмата към края на 2016 г., в резултат на реализираните до 30 юни 2016 г. инвестиции, почти липсват ефекти от изпълнението с изключение на тези по линия на външната търговия. По-конкретно те се изразяват в леко увеличение на вноса, предвид необходимостта от внос на част от необходимите за реализацията на държавните инвестиции суровини и инвестиционни стоки. Съответно това рефлектира и слабо върху текущата сметка на платежния баланс в посока на нейното влошаване.

Фиг. 33: Ритмичност* на усвояване на средства по ОП „Околна среда“

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ИСУН

При напредване на темпа на реализация на ОПОС ще се наблюдават отново въздействия, характерни за инвестициите в инфраструктура подобно на предходния програмен период, а именно – краткосрочно и средносрочно положително влияние върху броя на заетите и ръста на БВП във връзка със строителството на инфраструктура. В допълнение, косвено се очаква да бъде увеличено търсенето на стоки за междинно потребление, свързано с изграждането на екологична инфраструктура, в други сектори на икономиката. В резултат на разширяването на икономическата дейност се очаква да бъдат привлечени и допълнителни частни инвестиции в икономиката на страната. Нарасналото търсене на труд ще се отрази и в известно увеличение на средната работна заплата, което се очаква да доведе и до нарастване на частното потребление.

В дългосрочен план направените инвестиции ще допринесат за по-добри условия за правене на бизнес и подобряване на качеството на живот в населените места, а оттам и нарастване на производството в страната и подобряване на конкурентните позиции на българските фирми. Едно от непосредствените влияния на инвестиционните разходи по линия на ОП „Околна среда“ ще бъде в посока на подобряване на условията за туристическа дейност в българските региони и потенциала за привличане на инвестиции в този сектор. Инвестициите в екологична инфраструктура ще повлияят положително и върху разширяването на т.нар. зелена икономика, която включва сектори като преработката на отпадъци и по-ефективно използване на природните ресурси. Всички тези очаквани дългосрочни влияния върху икономиката на страната ще се отразят положително и върху останалите показатели като например заетост, безработица, средна работна заплата, износ, частни инвестиции и държавен бюджет.

Табл. 26: Ефекти от изпълнението на ОП „Околна среда“

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	0.0%
Износ на стоки и услуги	0.0%
Внос на стоки и услуги	0.03%
Текуща сметка, % от БВП	-0.01 п.п.
Частно потребление	0.0%
Частни инвестиции	0.0%
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.
Средна работна заплата	0.0%
Инфлация по ХИПЦ	0.0%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.0 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

2.2.3 Оперативна програма „Региони в растеж“

ОП "Региони в растеж" за периода 2014–2020 г. е одобрена от Европейската комисия на 15.06.2015 г. Общият бюджет на програмата е 1 543 182 113 евро, от които 1 311 704 793 евро са принос на ЕС, представляващи 13.3% от общата помощ на ЕС за периода 2014–2020 г. Към 30 юни 2016 г. по оперативната програма са изплатени средства единствено по приоритетна ос „Техническа помощ“ на програмата в размер на 2 883 372 евро, от които 2 450 866 евро от ЕС³³. В резултат на това изпълнението на програмата към този момент е 0.2%.

Табл. 27: Бюджет на ОП „Региони в растеж“, евро

Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Устойчиво и интегрирано градско развитие	840 449 030	714 381 675	126 067 355
Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони	105 704 684	89 848 981	15 855 703
Регионална образователна инфраструктура	114 896 484	97 662 011	17 234 473

³³ По данни от ИСУН.

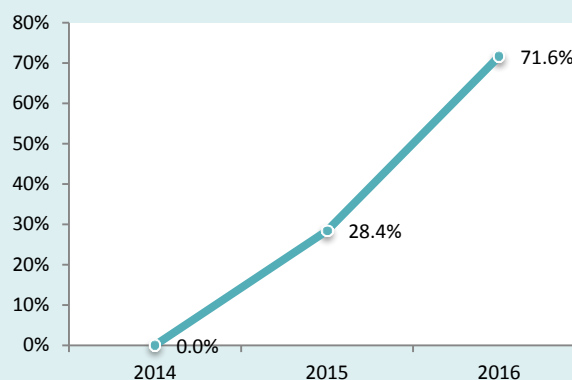
Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Регионална здравна инфраструктура	83 597 313	71 057 716	12 539 597
Регионална социална инфраструктура	50 857 682	43 229 029	7 628 653
Регионален туризъм	100 755 882	85 642 499	15 113 383
Регионална пътна инфраструктура	194 526 920	165 347 882	29 179 038
Техническа помощ	52 394 118	44 535 000	7 859 118
ВСИЧКО	1 543 182 113	1 311 704 793	231 477 320

Източник: ОП „Региони в растеж“ 2014–2020

ОП „Региони в растеж“ има основен фокус върху изграждането на инфраструктура на местно равнище. В този смисъл ефектите от нейното изпълнение следват логиката на ефектите, вече наблюдавани през предишния програмен период, от реализацията на ОП „Регионално развитие“. Поради минималното изпълнение на програмата към края на юни 2016 г. резултатите от изпълнението ѝ върху икономиката на страната са пренебрежимо малки.

В краткосрочен и средносрочен план в резултат на дейностите по ОП „Региони в растеж“ ще се увеличи строителната дейност, а оттам и икономическият растеж в сравнение със сценария при липса на инвестиции в тази област. Ще са налице и известно увеличение на частните инвестиции и по-висока заетост, както и съответно временно намаляване на безработицата. Нарасналото търсене на работна ръка ще има известен принос към повишаване на средната работна заплата, което ще рефлектира във временен ръст на частното потребление.

Фиг. 34: Ритмичност* на усвояване на средства по ОП „Региони в растеж“

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ИСУН

В дългосрочна перспектива нетният ефект от ОП „Региони в растеж“ ще е изразено положителен, предвид подобрената бизнес среда и възможностите за дългосрочен и устойчив растеж. Инвестициите в различен тип инфраструктурата на регионите ще допринасят за по-равномерно разпределен и устойчив дългосрочен растеж. Изграждането и обновлението на значителен брой социална инфраструктура ще подобри условията за живот в градовете, а това ще увеличи привлекателността им за хора с по-висока квалификация, което от своя страна е предпоставка за увеличение на местния потенциал за привличане на инвестиции и създаване на качествени работни места. Подобряването на качеството на живот в градовете ще доведе и до създаване на условия за развитие на туристическия сектор. Всичко това ще създаде предпоставки и за намаляване на бедността и социалното изключване.

Табл. 28: Ефекти от изпълнението на ОП „Региони в растеж“

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	0.0%
Износ на стоки и услуги	0.0%
Внос на стоки и услуги	0.0%
Текуща сметка, % от БВП	0.0 п.п.
Частно потребление	0.0%
Частни инвестиции	0.0%
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.
Средна работна заплата	0.0%
Инфлация по ХИПЦ	0.0%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.0 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

2.2.4 Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОПНОИР) за периода 2014–2020 г. е одобрена от Европейската комисия с Решение С (2015) 1011 на 19 февруари 2015 г. Общият бюджет на програмата е 701 177 274 евро, от които 596 000 681 евро са принос от ЕС, представляващи 6% от общата помощ на ЕС за периода 2014–2020г. Изпълнението на програмата започна през 2016 г., като към 30 юни 2016 г. са извършени плащания към бенефициенти на стойност 649 630 евро съответно по втора и трета приоритетна ос на програмата, от които 552 186 евро финансиране от ЕС. Общо 0.1% от бюджета на програмата е усвоен към този момент ³⁴.

Табл. 29: Бюджет на ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, евро

Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Научни изследвания и технологично развитие	286 330 751	243 381 138	42 949 613
Образование и учене през целия живот	258 012 377	219 310 520	38 701 857
Образователна среда за активно социално приобщаване	128 860 921	109 531 782	19 329 139
Техническа помощ	27 973 225	23 777 241	4 195 984
ВСИЧКО	701 177 274	596 000 681	105 176 593

Източник: ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“

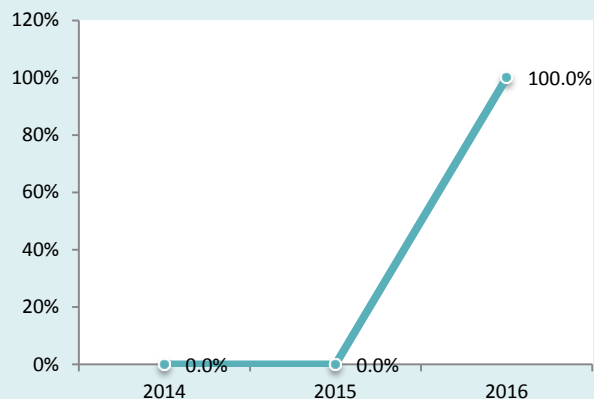
³⁴ По данни от ИСУН.

ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ е насочена изключително към дългосрочното развитие на страната. Сред приоритетите, които са заложи в нея, са повишаването на качеството на научните изследвания и развитието на иновациите и подобряването на качеството и достъпа до образование и обучение. Поради скромното усвояване на средства по програмата, към края на 2016 г. не се очакват съществени ефекти от реализацията на интервенциите до момента.

В средносрочен план, нарастването на частните инвестиции ще е свързано с подобряване на качеството на икономическия растеж и се очаква да бъде концентрирано най-вече във високотехнологични сектори по линия на подобряване на иновационната активност. Генерираната заетост най-вероятно също ще бъде концентрирана към разкриване на висококвалифицирани работни места, което ще допринесе и до известно увеличение на заплащането в тези сектори и съответно до увеличение на средната заплата за страната.

В дългосрочен план, положителните ефекти от програмата се очаква значително да нарастват в резултат на инвестициите в подобряване на човешкия капитал и технологично развитие, като ще доведат до по-качествен икономически растеж в сектори, произвеждащи висока добавена стойност. Всичко това ще се отрази на конкурентоспособността на икономиката и ще доведе до увеличение на износа, разкриване на повече висококвалифицирани работни места и по-висок темп на нарастване на средната работна заплата. Приходите в държавния бюджет ще се увеличат чувствително в резултат на реализирания икономически растеж.

Фиг. 35: Ритмичност* на усвояване на средства по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ИСУН

Табл. 30: Ефекти от изпълнението на ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	0.0%
Износ на стоки и услуги	0.0%
Внос на стоки и услуги	0.0%
Текуща сметка, % от БВП	0.0 п.п.
Частно потребление	0.0%
Частни инвестиции	0.0%
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.
Средна работна заплата	0.0%
Инфлация по ХИПЦ	0.0%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.0 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

2.2.5 Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“

Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ за периода 2014–2020 г. е одобрена от Европейската комисия с Решение С (2015) 1699 на 13 март 2015 г. Общият бюджет на програмата е 1 390 135 903 евро, от които 1 181 615 516 евро са принос от ЕС. Със свое Решение С (2015) 6759 от 30 септември 2015 г. за изменение на Решение С (2015) 1699 ЕК одобрява изменение на ОПИК, с което от бюджета на ос 2 „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП“ са насочени 102 000 000 евро от финансовия принос на ЕС за бъдещата оперативна програма „Инициатива за МСП“. Към 30 юни 2016 г. изпълнението на програмата е на ранен етап и има извършени плащания към бенефициенти в размер на 12 162 913 евро,³⁵ съответно по втора и пета приоритетни оси, от които 10 338 476 евро от ЕС. Общото изпълнение на програмата към тази дата възлиза на 1% от бюджета ѝ.

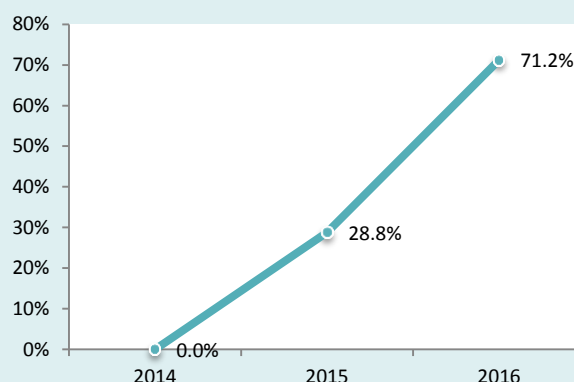
Табл. 31: Бюджет на ОП „Иновации и конкурентоспособност“, евро

Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Технологично развитие и иновации	295 282 552	250 990 169	44 292 383
Предприемачество и капацитет за растеж на МСП	577 492 050	490 868 242	86 623 808
Енергийна и ресурсна ефективност	310 686 632	264 083 637	46 602 995
Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ	45 000 000	38 250 000	6 750 000
Техническа помощ	41 674 669	35 423 468	6 251 201
ВСИЧКО	1 270 135 903	1 079 615 516	190 520 387

Източник: ОП „Иновации и конкурентоспособност“

ОП „Иновации и конкурентоспособност“ е пряко насочена към подобряване на конкурентните позиции на българските предприятия. В този смисъл ефектите по линия на програмата следват логиката на ефектите, вече наблюдавани през предишния програмен период от реализацията на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“. За периода до 30 юни 2016 г. по реализираните интервенции вече се отчитат първите краткосрочни ефекти по някои от основните макроикономически показатели, а именно частните инвестиции, вноса, износа, частното потребление и текущата сметка на платежния баланс.

Фиг. 36: Ритмичност* на усвояване на средства по ОП „Иновации и конкурентоспособност“

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ИСУН

³⁵ По данни от ИСУН.

Поради спецификата на инвестициите по линия на оперативната програма при нея се наблюдава леко влияние върху увеличението на износа дори в краткосрочен план по линия на разширяване на производството. То, от своя страна, е свързано в определена степен и с нарастване на вноса на стоки за междинно потребление, които не са налични на местния пазар. В краткосрочен план нетният ефект върху платежния баланс на страната е отрицателен, тъй като вносът нараства с по-високи темпове от износа. При програмата се наблюдава и лек ефект върху инвестиционната среда в резултат на необходимостта от съфинансиране на реализираните инвестиции от частния сектор. Нетният ефект върху бюджетния баланс е неутрален от една страна поради факта, че съфинансирането по програмата до голяма степен се осъществява с частни инвестиции и от друга поради положителния принос към държавния бюджет в резултат на нарасналото производство.

В средносрочен план сред най-значимите ефекти по отношение на макроикономическата среда в страната се очаква да бъдат тези по линия на увеличаване на частните инвестиции в резултат на изпълнението на програмата. Част от ефектите по линия на нарастване на заетостта също ще бъдат свързани с разкриване на висококвалифицирани работни места във връзка с инвестициите в иновации.

В дългосрочен план ще се наблюдават и допълнителни ефекти от интервенциите, свързани с увеличеното производство. Подобрените конкурентни позиции ще доведат до по-съществено увеличение на износа и по-високи приходи в бюджета. Увеличеното търсене на стоки за междинно потребление, в случай че е насочено към местния пазар, също така ще доведе до нарастване на производството в други сектори на икономиката.

Табл. 32: Ефекти от изпълнението на ОП „Иновации и конкурентоспособност“

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	0,0%
Износ на стоки и услуги	0,01%
Внос на стоки и услуги	0,05%
Текуща сметка, % от БВП	-0,04 п.п.
Частно потребление	0,01%
Частни инвестиции	0,1%
Заетост (15-64 г.), хил.	0,0%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0,0 п.п.
Средна работна заплата	0,0%
Инфлация по ХИПЦ	0,0%
Бюджетен баланс, % от БВП	0,0 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

2.2.6 Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“

ОП "Развитие на човешките ресурси" за периода 2014–2020 г. е одобрена от Европейската комисия на 27.11.2014 г. Общият бюджет на програмата е 1 092 248 077 евро, от които 938 665 315 евро са принос на ЕС, представляващи 9.5% от общата помощ на ЕС за периода 2014–2020 г. Към 30 юни 2016 г. реално изплатените средства по програмата възлизат на 78 199 159

евро³⁶, в т.ч. 66 469 285 евро³⁷ за сметка на ЕС съответно по първа, втора и трета приоритетни оси. Финансовото изпълнение на програмата достига 7.1%.

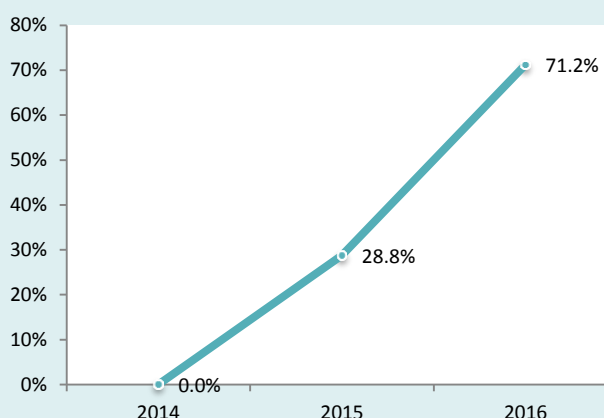
Табл. 33: Бюджет на ОП „Развитие на човешките ресурси“, евро

Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Подобряване на достъпа до заетост и качеството на работните места	647 563 132	558 706 975	88 856 157
Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване	336 427 751	285 963 588	50 464 163
Модернизация на институциите в сферата на социалното включване, здравеопазването, равните възможности и недискриминацията и условията на труд	44 095 394	37 481 085	6 614 309
Транснационално сътрудничество	19 761 375	18 773 306	988 069
Техническа помощ	44 400 425	37 740 361	6 660 064
ВСИЧКО	1 092 248 077	938 665 315	153 582 762

Източник: ОП „Развитие на човешките ресурси“

ОП „Развитие на човешките ресурси“ (ОПРЧР) е преобладаващо насочена към подобряване на характеристиките (качествена и количествена) на работната сила, а оттук и към подобряване на конкурентоспособността на българското производство. В този смисъл, ефектите по линия на изпълнението ѝ следват логиката на ефектите, вече наблюдавани през предишния програмен период от реализацията на едноименната ОП. Поради характера на интервенциите по ОПРЧР, които са насочени преобладаващо към подобряване на човешкия капитал, при нея се наблюдава известно въздействие върху пазара на труда и върху брутния вътрешен продукт още в краткосрочен план. За разглеждания период са реализирани както мерки във връзка с подобряването на човешкия капитал, така и за пряко създаване на работни места. Последният тип мерки сравнително бързо проявяват своя ефект върху икономиката, като чрез нарастване на вложения в труд в икономиката съответно в краткосрочен план се регистрира увеличено производство. През разглеждания период са реализирани и мерки за подобряване на институционалния капацитет, като те също влияят положително върху пазара на труда. В резултат на реализираните инвестиции, към края на 2016 г. ефектът върху общата заетост от изпълнените до момента инвестиции ще достигне 0.9%. Очаква се и съответ-

Фиг. 37: Ритмичност* на усвояване на средства по ОП „Развитие на човешките ресурси“

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ИСУН

³⁶ Източник: ИСУН.

³⁷ Източник: ИСУН.

но намаление на коефициента на безработица под базисния сценарий без средства по линия на ЕСИФ, както и леко положително въздействие върху средната работна заплата. Интервенциите по линия на създаване на заетост ще се отразят почти без времеви лаг също така по линия на ръста в краткосрочен план на частното потребление и съответно увеличение на търсенето на български продукти.

В резултат на увеличеното производство, както и поради необходимостта от съфинансиране на реализираните интервенции по програмата, се наблюдава и стимулиране на частните инвестиции. Увеличението на заетостта и средната работна заплата води и до нарастване на частното потребление. В краткосрочен план програмата се отразява и върху текущата сметка на платежния баланс, като към края на 2016 г. нетният ефект от нейната реализация е отрицателен. В средносрочен и дългосрочен план обаче, се очаква ефектът да смени своя знак. Следва да се подчертае, че още към края на 2016 г. се наблюдава лек положителен принос върху износа в резултат на подобрената бизнес среда.

В дългосрочен план програмата ще допринесе съществено за по-балансиран и устойчив растеж и намаляване на социалните различия. Увеличените частни инвестиции и увеличеното потребление ще създадат условия за разширяване на търсенето на българското производство на местните пазари, което ще се отрази в цялостно нарастване на икономическата активност в дългосрочен план. В тази посока ще влияе и подобряването на качеството на човешкия капитал, като в резултат на това в дългосрочен план ще намалее значително разликата в темповете на растеж на вноса и износа в резултат от инвестициите по линия на ОП „Развитие на човешките ресурси“.

Следва да се открие и социалната функция на оперативната програма, т.к. тя съдържа нарочни мерки за социално включване и насърчаване на социалната икономика. Ето защо, наред с осигуряването на повече и по-качествена заетост, тя влияе положително и върху намаляването на бедността, намаляването на безработицата и включването на пазара на труда на хората със специфични потребности.

Табл. 34: Ефекти от изпълнението на ОП „Развитие на човешките ресурси“

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	0.4%
Износ на стоки и услуги	0.01%
Внос на стоки и услуги	0.4%
Текуща сметка, % от БВП	-0.3 п.п.
Частно потребление	0.5%
Частни инвестиции	1.2%
Заетост (15-64 г.), хил.	0.9%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.4 п.п.
Средна работна заплата	0.2%
Инфлация по ХИПЦ	0.04%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.1 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

2.2.7 Оперативна програма „Добро управление“

Оперативна програма „Добро управление“ за периода 2014–2020 г. е одобрена от Европейската комисия с Решение С (2015) 1010 на 19 февруари 2015 г. Общият бюджет на програмата е 335 919 605 евро, от които 285 531 663 евро са принос от ЕС, представляващи 2.9% от общата помощ на ЕС за периода 2014–2020 г. Към 30 юни 2016 г. изпълнението на програмата е на ранен етап, като са извършени плащания към бенефициенти на стойност 2 818 679 евро, от които 2 395 877 евро от ЕС³⁸ съответно по първа, четвърта и пета приоритетни оси. Това представлява общо 0.8% изпълнение на програмата към разглеждания период. Поради ниския размер на усвоените средства към края на юни 2016 г., по програмата все още не се наблюдават значителни ефекти върху основните макроикономически показатели, които да бъдат отчетени в настоящия доклад.

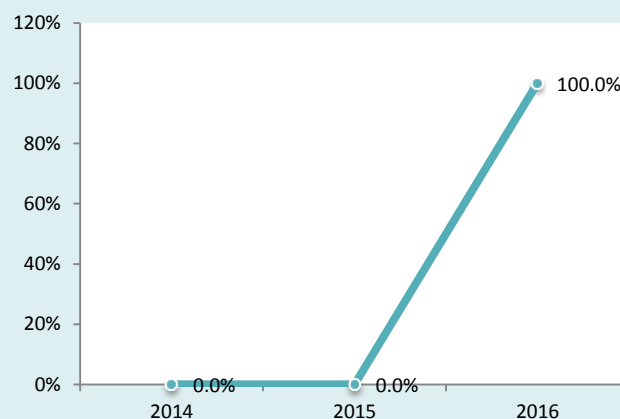
Табл. 35: Бюджет на ОП „Добро управление“, евро

Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Административно обслужване и е-управление	138 970 124	118 124 605	20 845 519
Ефективно и професионално управление в партньорство с гражданското общество и бизнеса	76 361 177	64 907 000	11 454 177
Прозрачна и ефективна съдебна система	35 524 118	30 195 500	5 328 618
Техническа помощ за управлението на ЕСИФ	72 894 186	61 960 058	10 934 128
Техническа помощ	12 170 000	10 344 500	1 825 500
ВСИЧКО	335 919 605	285 531 663	50 387 942

Източник: ОП „Добро управление“

ОП „Добро управление“ е основно насочена към подобряване на работата на държавните институции. В този смисъл, ефектите следват логиката на тези, вече наблюдавани през предишния програмнен период от реализацията на ОП „Административен капацитет“. Подобряването на работата на държавната администрация ще рефлектира положително върху инвестиционния климат в страната, а оттам и на цялостната икономическа активност. Това въздействие ще се изрази в нарастване частните инвестиции и съответно на икономическия растеж. Подобрената бизнес среда се

Фиг. 38: Ритмичност* на усвояване на средства по ОП „Добро управление“

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ИСУН

³⁸ По данни от ИСУН.

очаква да допринесе и за създаване на нови предприятия и до разширяване на дейността на вече съществуващите, а оттам и до по-висок икономически растеж. Въздействието по линия на интервенциите по ОП „Добро управление“ в дългосрочен план ще нараства значително, като подобрените условия за бизнес ще допринесат за привличане на нови инвестиции и създаване на нови работни места.

Табл. 36: Ефекти от изпълнението на ОП „Добро управление“

Макроикономически показател	Ефект към 2016г.
БВП	0.0%
Износ на стоки и услуги	0.0%
Внос на стоки и услуги	0.0%
Текуща сметка, % от БВП	0.0 п.п.
Частно потребление	0.0%
Частни инвестиции	0.0%
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.
Средна работна заплата	0.0%
Инфлация по ХИПЦ	0.0%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.0 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

2.2.8 Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“

Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“ за периода 2014–2020 г. е одобрена от Европейската комисия с Решение С(2015) 6948 на 12 октомври 2015 г. Общият бюджет на програмата е 102 000 000 евро, които са изцяло от ЕС и формират 1% от общата помощ от ЕС за програмния период 2014–2020 г. Към 30 юни 2016 г. изпълнението на програмата е на ранен етап и все още няма извършени плащания към бенефициенти³⁹.

Табл. 37: Бюджет на ОП „Инициатива за малки и средни предприятия“, евро

Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Подобряване на достъпа до дългово финансиране за МСП в България	102 000 000	102 000 000	0
ВСИЧКО	102 000 000	102 000 000	0

Източник: ОП „Инициатива за малки и средни предприятия“

ОП „Инициатива за малки и средни предприятия“ ще финансира операции под формата на гаранции за отпускане на кредити за малките и средни предприятия. В краткосрочен и средносрочен план в резултат на изпълнението на програмата ще се наблюдава известно увеличение на частните инвестиции и впоследствие на икономическата дейност. Това от своя страна ще даде леко отражение върху увеличаване на заетостта и намаление на безработицата в резултат на нарастване на търсенето на труд. В резултат на нарасналото търсене на труд ще се

³⁹ По данни от ИСУН.

наблюдава и известно нарастване на средната работна заплата, а оттук и на частното потребление.

Следва да се има предвид, че въпреки не особено големите по размер очаквани ефекти от програмата в краткосрочен и средносрочен план, разширяването на икономическата дейност и привлечените допълнителни инвестиции ще бъдат съсредоточени в по-високотехнологични сектори, като голяма част от тях ще са под формата на иновационна дейност, водеща в дългосрочен план до качествен и устойчив растеж.

В дългосрочен план ще се наблюдават и допълнителни ефекти от интервенциите, свързани с увеличеното производство над прогнозирания размер при липса на инвестиции по програмата. Подобрените конкурентни позиции ще доведат до по-съществено увеличение на износа и по-високи приходи в бюджета. Увеличеното търсене на стоки за междинно потребление, в случай че е насочено към местния пазар, също така ще доведе до нарастване на производството в други сектори на икономиката.

Табл. 38: Ефекти от изпълнението на ОП „Инициатива за малки и средни предприятия“

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	0.0%
Износ на стоки и услуги	0.0%
Внос на стоки и услуги	0.0%
Текуща сметка, % от БВП	0.0 п.п.
Частно потребление	0.0%
Частни инвестиции	0.0%
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.
Средна работна заплата	0.0%
Инфлация по ХИПЦ	0.0%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.0 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

2.2.9 Програма за развитие на селските райони

Програмата за развитие на селските райони за периода 2014–2020 г. е одобрена от Европейската комисия на 26 май 2015 г. Общият бюджет на програмата е 2 917 848 203 евро, които 2 366 716 966 евро са принос от ЕС, представляващи 24% от общата помощ от ЕС за периода 2014–2020 г. Към 30 юни 2016 г. изпълнението на програмата е на ранен етап, като са извършени плащания към бенефициенти на стойност 126 550 069 евро⁴⁰, от които 99 432 368 евро от ЕС. В резултат на това изпълнението на бюджета на програмата възлиза на 4.2%, като е стартирало изпълнението на общо 8 от 17 мерки по програмата.

⁴⁰ По данни на ДФЗ.

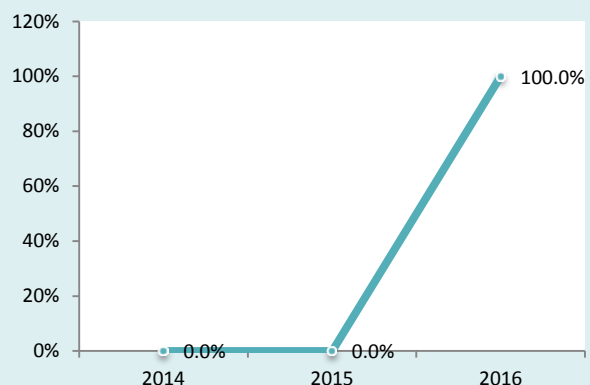
Табл. 39: Бюджет на Програмата за развитие на селските райони, евро

Мярка	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Трансфер на знания и действия за осведомяване	25 394 596	22 855 136	2 539 460
Консултантски услуги, услуги по управление на стопанство и услуги по заместване в стопанство	19 892 087	16 908 274	2 983 813
Инвестиции в материални активи	840 853 118	668 401 926	172 451 192
Развитие на стопанства и предприятия	270 661 105	233 887 590	36 773 515
Основни услуги и обновяване на селата в селските райони	625 725 911	531 867 024	93 858 887
Инвестиции в развитие на горските райони и подобряване на жизнеспособността на горите	63 527 375	53 076 491	10 450 884
Създаване на групи и организации на производителите	7 795 947	7 016 352	779 595
Агроекология и климат	223 346 669	167 510 002	55 836 667
Биологично земеделие	151 593 439	113 695 079	37 898 360
Плащания по „Натура 2000“ и Рамковата директива за водите	139 676 037	104 757 028	34 919 009
Плащания за райони, изправени пред природни или други специфични ограничения	275 604 675	206 703 506	68 901 169
Хуманно отношение към животните	56 859 511	48 330 584	8 528 927
Екологични услуги и услуги във връзка с климата в горското стопанство и опазване на горите	8 750 000	6 562 500	2 187 500
Сътрудничество	32 573 723	29 316 351	3 257 372
Подкрепа за местно развитие по LEADER	131 484 277	118 335 849	13 148 428
Техническа помощ	44 109 734	37 493 274	6 616 460
ВСИЧКО	2 917 848 203	2 366 716 966	551 131 237

Източник: Програма за развитие на селските райони 2014–2020 г.

Програмата за развитие на селските райони концентрира сериозен финансов ресурс за преодоляване на икономическото изоставане на селските райони, като целта е в резултат на интервенциите да се създадат възможности за местна заетост и подобряване на качеството на живот и съответно на национално ниво да се постигне побалансирани икономически растеж. Структурата и обхватът на програмата повтарят до голяма степен тези на едноименната програма през програмния период 2007-2013 г. В този смисъл описаните ефекти следват логиката на ефектите от реализацията на едноименната ОП., вече наблюдавани през предишния програмен период.

Фиг. 39: Ритмичност* на усвояване на средства по Програмата за развитие на селските райони

* Относителен дял на изплатените през дадена година средства спрямо общия размер на извършените през целия разглеждан период плащания.

Източник: ИСУН

В резултат на изпълнението на програмата за разглеждания период към края на 2016 г. ще се наблюдава известно положително отражение върху частните инвестиции и съответно леко влошаване на показателите, свързани с вноса на стоки услуги, текущата сметка и бюджетния баланс. Увеличението на вноса в резултат на изпълнението на програмата е сред най-непосредствените ефекти на макрониво и е свързано с необходимостта от внос на суровини и инвестиционни стоки за пряка реализация на инвестиционните намерения. Краткосрочен негативен ефект се наблюдава и по отношение на бюджетния баланс, като той отразява непосредствената нужда за осигуряване на съфинансиране по програмата. В средносрочен и дългосрочен план ефектите от направените инвестиции се очаква да имат нетен положителен принос, за разлика от наблюдаваното към момента краткосрочно въздействие в резултат от увеличение на производството и съответно на износа и приходите в държавния бюджет.

С напредване на усвояването на средствата по линия на програмата се очаква ръст на заетостта в резултат от увеличената икономическа дейност, съответно намаляване на безработицата и нарастване на средната работна заплата. В резултат от изпълнение на програмата ще бъдат привлечени значителни по размер частни инвестиции основно в две направления – нарастване на допълнително привлечените инвестиции от бизнеса в резултат от реализираните проекти за модернизация на материалната база по европейските фондове и допълнителен приток от инвестиции в резултат на търсенето на инвестиционни стоки и суровини във връзка с изграждането на местна инфраструктура.

В дългосрочен план очакванията са за ускорение на положителните ефекти върху икономическия растеж в резултат на увеличената производителност. Очаква се положителен принос върху текущата сметка в резултат на подобрените конкурентни позиции на сектор селско стопанство, което от своя страна ще подобри показателите, свързани с пазара на труда. Нетният принос към бюджета от реализираните до 2023 г. инвестиции значително ще нарасне. Това ще е основно в резултат на по-високите данъчни приходи вследствие от разширението на производството и по-високото частно потребление при увеличените доходи.

Табл. 40: Ефекти от изпълнението на Програмата за развитие на селските райони

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	0.0%
Износ на стоки и услуги	0.0%
Внос на стоки и услуги	0.9%
Текуща сметка, % от БВП	-0.5 п.п.
Частно потребление	0.0%
Частни инвестиции	0.5%
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.
Средна работна заплата	0.0%
Инфлация по ХИПЦ	0.0%
Бюджетен баланс, % от БВП	-0.1 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

2.2.10 Програма за морско дело и рибарство

Програмата за морско дело и рибарство за периода 2014–2020 г. е одобрена от Европейската комисия на 13 ноември 2015 г. Общият бюджет на програмата е 113 543 227 евро, от които 88 066 622 евро са принос от ЕС, формиращи 0.9% от общата помощ от ЕС за втория програмен период. Към 30 юни 2016 г. изпълнението на програмата е на ранен етап и все още няма извършени плащания към бенефициенти⁴¹.

Табл. 41: Бюджет на Програмата за морско дело и рибарство, евро

Приоритет/приоритетна ос	Бюджет	За сметка на ЕС	Национално съфинансиране
Насърчаване на устойчиво в екологично отношение, иновативно, конкурентоспособно и основано на знания рибарство, характеризиращо се с ефективно използване на ресурсите	25 514 500	18 921 000	6 593 500
Насърчаване на устойчивото в екологично отношение, иновативно, конкурентоспособно и основано на знания аквакултури с ефективно използване на ресурсите	36 215 000	27 161 250	9 053 750
Насърчаване на изпълнението на ОПОР	12 414 579	10 476 631	1 937 948
Увеличаване на заетостта и териториалното сближаване	17 858 824	15 180 000	2 678 824
Насърчаване на предлагането на пазара и преработването	12 706 991	9 702 741	3 004 250
Насърчаване на изпълнението на интегрираната морска политика	3 333 333	2 500 000	833 333
Техническа помощ	5 500 000	4 125 000	1 375 000
ВСИЧКО	113 543 227	88 066 622	25 476 605

Източник:Програма за морско дело и рибарство

Програмата за морско дело и рибарство до голяма степен повтаря като структура и обхват (от гледна точка на класифицирането на разходите по програмата върху факторите за икономически растеж) изпълняваната през периода 2007-2013 г. оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“. В този смисъл очакваните ефекти от нейната реализация ще следват логиката на вече наблюдаваните през предишния програмен период ефекти.

В средносрочен и дългосрочен план сред съществените ефекти от реализацията на програмата се очаква да бъдат нарастване на производството, увеличение на частните инвестиции и съответно на пазара на труда, като приносът и ще бъде съществен в рамките на сектор „Рибарство“. В дългосрочен план очакванията са за по-осезаемо проявление на положителното влияние на оперативната програма върху основните макроикономически показатели под формата на увеличена икономическа дейност, повече заетост и подобрене на нетното въздействие върху платежния баланс и държавния бюджет.

⁴¹ По данни на ДФЗ.

Табл. 42: Ефекти от изпълнението на Програмата за морско дело и рибарство

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	0.0%
Износ на стоки и услуги	0.0%
Внос на стоки и услуги	0.0%
Текуща сметка, % от БВП	0.0 п.п.
Частно потребление	0.0%
Частни инвестиции	0.0%
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.
Средна работна заплата	0.0%
Инфлация по ХИПЦ	0.0%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.0 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

ЕФЕКТИ ПО ПРИОРИТЕТНИ ОСИ НА ПРОГРАМНИТЕ ДОКУМЕНТИ ЗА ПЕРИОДА 2007–2013 г.

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.							
	Приоритетна ос 1	Приоритетна ос 2	Приоритетна ос 3	Приоритетна ос 4	Приоритетна ос 5	Приоритетна ос 6	Приоритетна ос 7	Приоритетна ос 8
Оперативна програма „Транспорт“								
БВП	0.4%	0.5%	0.2%	0.02%	0.04%			
Износ на стоки и услуги	-0.01%	-0.01%	-0.01%	0.0%	0.1%			
Внос на стоки и услуги	0.2%	0.6%	0.2%	0.01%	0.1%			
Текуща сметка, % от БВП	-0.03 п.п.	-0.2 п.п.	-0.1 п.п.	0.0 п.п.	-0.05 п.п.			
Частно потребление	0.5%	0.6%	0.2%	0.02%	0.04%			
Частни инвестиции	0.8%	1.1%	0.4%	0.04%	0.1%			
Заетост (15-64 г.), хил.	0.4%	0.5%	0.2%	0.02%	0.03%			
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.2 п.п.	-0.3 п.п.	-0.1 п.п.	-0.01 п.п.	-0.02 п.п.			
Средна работна заплата	0.3%	0.4%	0.2%	0.01%	0.03%			
Инфлация по ХИПЦ	0.1%	0.2%	0.1%	0.0%	0.03%			
Бюджетен баланс, % от БВП	0.1 п.п.	0.1 п.п.	0.03 п.п.	0.01 п.п.	0.01 п.п.			
Оперативна програма „Околна среда“								
БВП	0.9%	0.2%	0.1%	0.04%				
Износ на стоки и услуги	-0.01%	0.0%	0.0%	0.1%				
Внос на стоки и услуги	0.5%	0.2%	0.05%	0.1%				
Текуща сметка, % от БВП	-0.01 п.п.	0.1 п.п.	0.01 п.п.	-0.03 п.п.				
Частно потребление	1.1%	0.3%	0.1%	0.05%				
Частни инвестиции	2%	0.5%	0.2%	0.1%				

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.							
	Приоритетна ос 1	Приоритетна ос 2	Приоритетна ос 3	Приоритетна ос 4	Приоритетна ос 5	Приоритетна ос 6	Приоритетна ос 7	Приоритетна ос 8
Заетост (15-64 г.), хил.	0.9%	0.2%	0.1%	0.05%				
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.4 п.п.	-0.1 п.п.	-0.04 п.п.	-0.02 п.п.				
Средна работна заплата	0.5%	0.1%	0.04%	0.04%				
Инфлация по ХИПЦ	0.2%	0.0%	0.02%	0.03%				
Бюджетен баланс, % от БВП	0.2 п.п.	0.1 п.п.	0.02 п.п.	0.01 п.п.				
Оперативна програма „Регионално развитие“								
БВП	0.6%	0.3%	0.1%	0.1%	0.03%			
Износ на стоки и услуги	0.0%	-0.01%	0.0%	0.0%	0.1%			
Внос на стоки и услуги	0.6%	0.1%	0.1%	0.0%	0.1%			
Текуща сметка, % от БВП	-0.2 п.п.	0.03 п.п.	-0.02 п.п.	-0.01 п.п.	-0.03 п.п.			
Частно потребление	0.7%	0.3%	0.1%	0.1%	0.04%			
Частни инвестиции	1.3%	0.6%	0.2%	0.1%	0.1%			
Заетост (15-64 г.), хил.	0.6%	0.3%	0.1%	0.1%	0.04%			
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.3 п.п.	-0.1 п.п.	-0.04 п.п.	-0.03 п.п.	-0.02 п.п.			
Средна работна заплата	0.4%	0.2%	0.1%	0.1%	0.03%			
Инфлация по ХИПЦ	0.2%	0.1%	0.03%	0.02%	0.02%			
Бюджетен баланс, % от БВП	0.1 п.п.	0.1 п.п.	0.02 п.п.	0.01 п.п.	0.01 п.п.			
Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“								
БВП	0.3%	0.3%	0.3%	0.04%	0.02%			
Износ на стоки и услуги	0.4%	0.0%	0.5%	0.1%	0.04%			
Внос на стоки и услуги	0.6%	0.2%	0.4%	0.1%	0.04%			
Текуща сметка, % от БВП	-0.1 п.п.	-0.03 п.п.	0.04 п.п.	0.0 п.п.	-0.02 п.п.			
Частно потребление	0.4%	0.4%	0.4%	0.05%	0.02%			
Частни инвестиции	1.1%	0.9%	0.1%	0.1%	0.04%			
Заетост (15-64 г.), хил.	0.3%	0.4%	0.3%	0.04%	0.02%			

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.							
	Приоритетна ос 1	Приоритетна ос 2	Приоритетна ос 3	Приоритетна ос 4	Приоритетна ос 5	Приоритетна ос 6	Приоритетна ос 7	Приоритетна ос 8
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.1 п.п.	-0.2 п.п.	-0.2 п.п.	-0.02 п.п.	-0.01 п.п.			
Средна работна заплата	0.1%	0.2%	0.6%	0.04%	0.02%			
Инфлация по ХИПЦ	0.1%	0.1%	0.2%	0.01%	0.01%			
Бюджетен баланс, % от БВП	0.1 п.п.	0.1 п.п.	0.1 п.п.	0.01 п.п.	0.01 п.п.			
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“								
БВП	2.5%	0.1%	0.01%	0.01%	0.1%	0.03%	0.02%	0.03%
Износ на стоки и услуги	-0.1%	0.0%	-0.01%	-0.01%	0.3%	0.1%	0.03%	0.1%
Внос на стоки и услуги	0.3%	0.05%	-0.03%	-0.03%	0.2%	0.1%	0.03%	0.1%
Текуща сметка, % от БВП	-0.3 п.п.	0.0 п.п.	-0.1 п.п.	-0.1 п.п.	-0.1 п.п.	-0.04 п.п.	-0.01 п.п.	-0.02 п.п.
Частно потребление	3.0%	0.1%	0.01%	0.01%	0.1%	0.04%	0.02%	0.03%
Частни инвестиции	3.8%	0.2%	0.01%	0.01%	0.2%	0.1%	0.04%	0.1%
Заетост (15-64 г.), хил.	4.6%	0.1%	0.01%	0.01%	0.1%	0.04%	0.02%	0.03%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-2.1 п.п.	-0.05 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	-0.1 п.п.	-0.02 п.п.	-0.01 п.п.	-0.02 п.п.
Средна работна заплата	5.2%	0.1%	0.04%	0.04%	0.2%	0.03%	0.01%	0.03%
Инфлация по ХИПЦ	1.3%	0.03%	0.1%	0.05%	0.1%	0.02%	0.01%	0.02%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.6 п.п.	0.02 п.п.	0.01 п.п.	0.01 п.п.	0.04 п.п.	0.01 п.п.	0.0 п.п.	0.01 п.п.
Оперативна програма „Административен капацитет“								
БВП	0.02%	0.04%	0.05%	0.0%				
Износ на стоки и услуги	0.04%	0.1%	0.1%	0.01%				
Внос на стоки и услуги	0.04%	0.1%	0.1%	0.01%				
Текуща сметка, % от БВП	-0.01 п.п.	-0.04 п.п.	-0.03 п.п.	0.0 п.п.				
Частно потребление	0.02%	0.05%	0.1%	0.01%				
Частни инвестиции	0.04%	0.1%	0.1%	0.01%				
Заетост (15-64 г.), хил.	0.02%	0.04%	0.1%	0.01%				
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.01 п.п.	-0.02 п.п.	-0.02 п.п.	0.0 п.п.				

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.							
	Приоритетна ос 1	Приоритетна ос 2	Приоритетна ос 3	Приоритетна ос 4	Приоритетна ос 5	Приоритетна ос 6	Приоритетна ос 7	Приоритетна ос 8
Средна работна заплата	0.02%	0.04%	0.05%	0.0%				
Инфлация по ХИПЦ	0.01%	0.03%	0.03%	0.0%				
Бюджетен баланс, % от БВП	0.01 п.п.	0.01 п.п.	0.01 п.п.	0.0 п.п.				
Оперативна програма „Техническа помощ“								
БВП	0.03%	0.0%	0.01%					
Износ на стоки и услуги	0.1%	0.01%	0.02%					
Внос на стоки и услуги	0.1%	0.01%	0.02%					
Текуща сметка, % от БВП	-0.02 п.п.	0.0 п.п.	-0.01 п.п.					
Частно потребление	0.03%	0.0%	0.01%					
Частни инвестиции	0.1%	0.01%	0.02%					
Заетост (15-64 г.), хил.	0.03%	0.0%	0.01%					
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.01 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.					
Средна работна заплата	0.03%	0.0%	0.01%					
Инфлация по ХИПЦ	0.02%	0.0%	0.01%					
Бюджетен баланс, % от БВП	0.01 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.					
Програма за развитие на селските райони								
БВП	1.9%	0.5%	0.8%	0.02%	0.03%			
Износ на стоки и услуги	-0.1%	-0.01%	-0.02%	0.03%	0.1%			
Внос на стоки и услуги	0.2%	0.3%	0.4%	0.03%	0.05%			
Текуща сметка, % от БВП	0.03 п.п.	-0.01 п.п.	0.1 п.п.	-0.02 п.п.	-0.02 п.п.			
Частно потребление	2.2%	0.6%	0.9%	0.02%	0.03%			
Частни инвестиции	2.7%	1.1%	1.6%	0.04%	0.05%			
Заетост (15-64 г.), хил.	2.9%	0.5%	0.8%	0.01%	0.03%			
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-1.4 п.п.	-0.2 п.п.	-0.4 п.п.	-0.01 п.п.	-0.01 п.п.			
Средна работна заплата	3.9%	0.3%	0.6%	0.01%	0.03%			

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.							
	Приоритетна ос 1	Приоритетна ос 2	Приоритетна ос 3	Приоритетна ос 4	Приоритетна ос 5	Приоритетна ос 6	Приоритетна ос 7	Приоритетна ос 8
Инфлация по ХИПЦ	0.9%	0.1%	0.2%	0.01%	0.02%			
Бюджетен баланс, % от БВП	0.4 п.п.	0.1 п.п.	0.2 п.п.	0.0 п.п.	0.01 п.п.			
Оперативна програма за развитие на сектор "Рибарство"								
БВП	0.0%	0.02%	0.01%	0.02%	0.0%			
Износ на стоки и услуги	0.0%	0.0%	0.01%	0.03%	0.01%			
Внос на стоки и услуги	0.0%	0.03%	0.01%	0.03%	0.01%			
Текуща сметка, % от БВП	0.0 п.п.	-0.01 п.п.	0.0 п.п.	-0.02 п.п.	0.0 п.п.			
Частно потребление	0.0%	0.03%	0.02%	0.02%	0.0%			
Частни инвестиции	0.01%	0.1%	0.03%	0.04%	0.01%			
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%	0.03%	0.01%	0.01%	0.0%			
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.	-0.01 п.п.	-0.01 п.п.	-0.01 п.п.	0.0 п.п.			
Средна работна заплата	0.0%	0.02%	0.0%	0.01%	0.0%			
Инфлация по ХИПЦ	0.0%	0.01%	0.0%	0.01%	0.0%			
Бюджетен баланс, % от БВП	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.			

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

ЕФЕКТИ ПО ПРИОРИТЕТНИ ОСИ НА ПРОГРАМНИТЕ ДОКУМЕНТИ ЗА ПЕРИОДА 2014–2020 г.

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.							
	Приоритетна ос 1	Приоритетна ос 2	Приоритетна ос 3	Приоритетна ос 4	Приоритетна ос 5	Приоритетна ос 6	Приоритетна ос 7	Приоритетна ос 8
Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“								
БВП	0.0%	0.01%	0.0%	0.0%	0.0%			
Износ на стоки и услуги	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
Внос на стоки и услуги	0.0%	0.01%	0.4%	0.0%	0.0%			
Текуща сметка, % от БВП	0.0 п.п.	0.01 п.п.	-0.2 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.			
Частно потребление	0.0%	0.01%	0.0%	0.0%	0.0%			
Частни инвестиции	0.0%	0.02%	0.0%	0.0%	0.0%			
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.			
Средна работна заплата	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
Инфлация по ХИПЦ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
Бюджетен баланс, % от БВП	0.0 п.п.	0.0 п.п.	-0.03 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.			
Оперативна програма „Околна среда“								
БВП	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
Износ на стоки и услуги	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
Внос на стоки и услуги	0.03%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
Текуща сметка, % от БВП	-0.01 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.		
Частно потребление	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
Частни инвестиции	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.							
	Приоритетна ос 1	Приоритетна ос 2	Приоритетна ос 3	Приоритетна ос 4	Приоритетна ос 5	Приоритетна ос 6	Приоритетна ос 7	Приоритетна ос 8
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.		
Средна работна заплата	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
Инфлация по ХИПЦ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%		
Бюджетен баланс, % от БВП	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.		
Оперативна програма „Региони в растеж“								
БВП	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Износ на стоки и услуги	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Внос на стоки и услуги	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Текуща сметка, % от БВП	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.
Частно потребление	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Частни инвестиции	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.
Средна работна заплата	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Инфлация по ХИПЦ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.
ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“								
БВП	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%				
Износ на стоки и услуги	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%				
Внос на стоки и услуги	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%				
Текуща сметка, % от БВП	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.				
Частно потребление	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%				
Частни инвестиции	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%				
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%				
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.				

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.							
	Приоритетна ос 1	Приоритетна ос 2	Приоритетна ос 3	Приоритетна ос 4	Приоритетна ос 5	Приоритетна ос 6	Приоритетна ос 7	Приоритетна ос 8
Средна работна заплата	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%				
Инфлация по ХИПЦ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%				
Бюджетен баланс, % от БВП	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.				
ОП „Иновации и конкурентоспособност“								
БВП	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
Износ на стоки и услуги	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.01%			
Внос на стоки и услуги	0.0%	0.05%	0.0%	0.0%	0.01%			
Текуща сметка, % от БВП	0.0 п.п.	-0.03 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	-0.01 п.п.			
Частно потребление	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.01%			
Частни инвестиции	0.0%	0.1%	0.0%	0.0%	0.01%			
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.			
Средна работна заплата	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
Инфлация по ХИПЦ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
Бюджетен баланс, % от БВП	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.			
ОП „Развитие на човешките ресурси“								
БВП	0.2%	0.2%	0.0%	0.0%	0.0%			
Износ на стоки и услуги	0.0%	0.01%	0.0%	0.0%	0.0%			
Внос на стоки и услуги	0.2%	0.2%	0.0%	0.0%	0.0%			
Текуща сметка, % от БВП	-0.2 п.п.	-0.1 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.			
Частно потребление	0.3%	0.2%	0.0%	0.0%	0.0%			
Частни инвестиции	0.7%	0.5%	0.01%	0.0%	0.0%			
Заетост (15-64 г.), хил.	0.5%	0.4%	0.0%	0.0%	0.0%			
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.2 п.п.	-0.2 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.			
Средна работна заплата	0.1%	0.1%	0.0%	0.0%	0.0%			
Инфлация по ХИПЦ	0.01%	0.03%	0.0%	0.0%	0.0%			

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.							
	Приоритетна ос 1	Приоритетна ос 2	Приоритетна ос 3	Приоритетна ос 4	Приоритетна ос 5	Приоритетна ос 6	Приоритетна ос 7	Приоритетна ос 8
Бюджетен баланс, % от БВП	0.04 п.п.	0.04 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.			
ОП „ Добро управление“								
БВП	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
Износ на стоки и услуги	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
Внос на стоки и услуги	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
Текуща сметка, % от БВП	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.			
Частно потребление	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
Частни инвестиции	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.			
Средна работна заплата	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
Инфлация по ХИПЦ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%			
Бюджетен баланс, % от БВП	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.			
Програма за морско дело и рибарство								
БВП	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	
Износ на стоки и услуги	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	
Внос на стоки и услуги	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	
Текуща сметка, % от БВП	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	
Частно потребление	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	
Частни инвестиции	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	
Средна работна заплата	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	
Инфлация по ХИПЦ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	
Бюджетен баланс, % от БВП	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.							
	Приоритетна ос 1							
ОП „Инициатива за малки и средни предприятия“								
БВП	0.0%							
Износ на стоки и услуги	0.0%							
Внос на стоки и услуги	0.0%							
Текуща сметка, % от БВП	0.0 п.п.							
Частно потребление	0.0%							
Частни инвестиции	0.0%							
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%							
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.							
Средна работна заплата	0.0%							
Инфлация по ХИПЦ	0.0%							
Бюджетен баланс, % от БВП	0.0 п.п.							

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.								
	Мярка 1	Мярка 2	Мярка 4	Мярка 6	Мярка 7	Мярка 8	Мярка 9	Мярка 10	
Програма за развитие на селските райони									
БВП	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Износ на стоки и услуги	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Внос на стоки и услуги	0.0%	0.0%	0.03%	0.2%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
Текуща сметка, % от БВП	0.0 п.п.	0.0 п.п.	-0.02 п.п.	-0.1 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	-0.05 п.п.
Частно потребление	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Частни инвестиции	0.0%	0.0%	0.1%	0.5%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.							
	Мярка 1	Мярка 2	Мярка 4	Мярка 6	Мярка 7	Мярка 8	Мярка 9	Мярка 10
Средна работна заплата	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Инфляция по ХИПЦ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Бюджетен баланс, % от БВП	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	-0.01 п.п.

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.							
	Мярка 11	Мярка 12	Мярка 13	Мярка 14	Мярка 15	Мярка 16	Мярка 19	Техническа помощ
Програма за развитие на селските райони								
БВП	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Износ на стоки и услуги	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Внос на стоки и услуги	0.1%	0.2%	0.3%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Текуща сметка, % от БВП	-0.05 п.п.	-0.1 п.п.	-0.2 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.
Частно потребление	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Частни инвестиции	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Заетост (15-64 г.), хил.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.
Средна работна заплата	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Инфляция по ХИПЦ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Бюджетен баланс, % от БВП	-0.01 п.п.	-0.02 п.п.	-0.04 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.	0.0 п.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0